

**VYSOKÁ ŠKOLA EVROPSKÝCH A REGIONÁLNÍCH
STUDIÍ, Z. Ú., ČESKÉ BUDĚJOVICE**

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

STALKING Z POHLEDU TRESTNÍHO PRÁVA

Autor práce: Jaroslav Oulehle, DiS.

Studijní obor: Bezpečnostně právní činnost ve veřejné správě

Forma studia: Kombinovaná

Vedoucí práce: JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.

Katedra: Katedra právních oborů a bezpečnostních studií

2019

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracoval samostatně, na základě vlastních zjištění a s použitím odborné literatury a materiálů uvedených v této práci.

Souhlasím, aby práce byla uložena v knihovně Vysoké školy evropských a regionálních studií v Českých Budějovicích a zpřístupněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění.

.....

Děkuji především vedoucímu bakalářské práce JUDr. Jiřímu Hruškovi, Ph.D., za cenné rady, připomínky a metodické vedení práce. Rovněž bych chtěl poděkovat Mgr. Lence Davidové za trpělivost, přínosné konzultace a postřehy, které značnou měrou pomáhaly při psaní této práce.

ABSTRAKT

OULEHLE, J., DiS. *Stalking z pohledu trestního práva : bakalářská práce.* České Budějovice : Vysoká škola evropských a regionálních studií, 2019. 77 s. Vedoucí bakalářské práce : JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.

Klíčová slova: nebezpečné pronásledování, stalking, trestný čin

Bakalářská práce se zabývá trestným činem nebezpečné pronásledování, přičemž je rozdělena do několika částí. Práce je uvedena charakterizováním pojmu nebezpečné pronásledování, ve společnosti známý jako stalking, se stručným historickým exkurzem. Meritum práce tvoří vymezení trestného činu nebezpečné pronásledování z hlediska trestněprávního, ve které je detailně popsána skutková podstata tohoto trestného činu se na jeho specifika. Další část je věnována psychologickým aspektům trestného činu nebezpečné pronásledování, zejména typologie pachatele a oběti. Její součástí je i doporučený postup policejnímu orgánu při řešení přijatého oznámení s podezřením na stalking. Bakalářská práce je ukončena komparací české trestněprávní úpravy trestného činu nebezpečné pronásledování s obdobnou právní úpravou ve Slovenské republice.

ABSTRACT

OULEHLE, J., DiS. *Stalking as a Crime : Bachelor thesis*. České Budějovice : The College of European and Regional Studies, 2019. 77 p. Supervisor : JUDr. Jiří Hruška, Ph.D.

Key words: dangerous persecution, stalking, a crime

The bachelor`s thesis deals with a criminal act dangerous stalking and is divided into several parts. The thesis states the characterization of the term dangerous stalking, in the society also known as stalking with a brief historical digression. The nature of the thesis forms the definition of the criminal act dangerous stalking from the criminal point of view where are described facts of the case of this criminal act in detail with its specifics. The next part deals with psychological aspects of the criminal act dangerous stalking, mainly typology of a perpetrator and a victim. Its part is also a recommended procedure of the police authority when trying to solve received announcement with a suspicion of stalking. The bachelor`s thesis is concluded with the comparison of the Czech criminal adaptation of the criminal act dangerous stalking with a parallel legal adaptation in the Slovak Republic.

Obsah

Úvod.....	8
1 Cíl a metodika bakalářské práce	10
2 Vymezení pojmu a historický vývoj	12
2.1 Vymezení pojmu	12
2.2 Historický vývoj	14
3 Analýza skutkové podstaty trestného činu nebezpečné pronásledování podle § 354 TZ a výklad vybraných znaků	16
3.1 K odst. 1 (základní skutková podstata):	17
3.2 K odst. 2 (kvalifikovaná skutková podstata)	22
3.3 Posuzování společenské škodlivosti.....	24
3.4 Trestně právní postih trestného činu nebezpečné pronásledování	26
3.5 Souběh s jinými trestnými činy	27
4 Stalking z pohledu psychologie a kriminologie	29
4.1 Posuzování nebezpečnosti stalkingu	29
4.1.1 Informace o pronásledovateli	31
4.1.2 Charakteristika oběti	34
4.2 Doporučený postup policejnímu orgánu při řešení přijatého oznámení s podezřením na stalking.....	35
4.2.1 První kontakt s obětí	35
4.2.2 Orientační posouzení rizika případu	36
5 Zákonné prostředky využívané v případě páchaní trestného činu nebezpečné pronásledování, s důrazem na ochranu poškozeného.....	38
5.1 Krátkodobá ochrana	38
5.2 Vykázání.....	39
5.3 Předběžné opatření podle zákona o zvláštních řízeních soudních.....	40
5.4 Předběžná opatření podle trestního řádu	40
5.5 Vazba.....	41

6	Trestně právní úprava v jiných zemích	43
6.1	Slovenská republika	43
6.1.1	Komparace znaků skutkové podstaty trestného činu nebezpečné pronásledování	43
6.1.2	Komparace trestních sankcí trestného činu nebezpečné pronásledování..	46
	Závěr.....	48
	Seznam použitých zdrojů	52
	Seznam zkratk	56
	Seznam tabulek a grafů	58
	Přílohy	59

Úvod

Bakalářská práce „Stalking z pohledu trestního práva“ je věnována poměrně novému, a pro postup orgánů činných v trestním řízení v rámci prověřování a vyšetřování, specifickému trestnému činu, který je v zákoně č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění (dále jen TZ) zakotven od 01. 01. 2010 v § 354.

Hlavním specifikem je vysoká obtížnost rozhodování policejního orgánu ve věci právní kvalifikace jednotlivých skutků jako trestného činu či pouze jako přestupku, neboť skutková podstata a míra společenské škodlivosti trestného činu nebezpečné pronásledování nejsou zákonem jednoznačně stanoveny. Z policejní praxe je známo, že mnoho skutků, přestože naplňují znaky trestného činu nebezpečné pronásledování, jsou kvalifikovány pouze jako přestupek proti občanskému soužití podle § 7 zákona č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, s odůvodněním, že nedosahují dostatečné společenské škodlivosti, s odkazem na zásadu ultima ratio. Především se jedná o případy neustálého dlouhodobého obtěžování zasíláním SMS zpráv, ať už prostřednictvím internetových SMS bran, facebooku, e-mailů. V jiných případech neustálé prozvánění či dokonce vyhledávání náhodných setkání podezřelého s poškozeným. Otázkou však zůstává, zda je takováto právní kvalifikace skutečně opřena o skutkové okolnosti, či zda se policisté z důvodu obtížnosti při stanovení míry společenské škodlivosti raději uchylují k právní kvalifikaci skutku pouze jako přestupku.

V posledních letech je zaznamenáno rychle narůstající tempo v rozvíjení techniky, a to zvláště IT ve spojení s telekomunikačními prostředky. Tyto jsou pak nejjednoduššími a nejčastěji využívanými nástroji pachatele vůči své oběti. Ačkoliv zasílané zprávy, ať již známého či neznámého pachatele, nemusí obsahovat přímé výhrůžky (ublížení na zdraví oběti, ublížení na zdraví členů rodiny oběti, poškození majetku atd.) nebo vulgární nadávky, mohou u oběti vyvolávat psychické problémy (strach, paranoia, narušení spánku, stres atd.). Z tohoto důvodu je ustanovení § 354 TZ jako samostatného trestného činu považováno za velmi přínosné.

V úvodu práce je seznámen čtenář se samotným vymezením pojmu stalking a jeho stručnou historií. Následně je přiblížena skutková podstata trestného činu nebezpečného pronásledování, její jednotlivé zákonné znaky a hlediska důležitá pro posouzení míry společenské škodlivosti. Mimo jiné je v této části práce uveden trestněprávní postih za takový čin a možnost souběhu s jinými trestnými činy. Jelikož se tomuto fenoménu věnuje především psychologická odborná literatura, je další část práce věnována náhledu na trestný čin nebezpečné pronásledování zejména z pohledu psychologie a podpůrně kriminologie. V této části se autor věnuje typologii pachatelů a charakteristice obětí, přičemž hlavní snahou je vylíčit tuto problematiku z pohledu policejní praxe. Součástí této části je i vyhotovení metodiky doporučeného postupu policejního orgánu při přijetí oznámení na podezření z jednání stalking. V závěru práce byla realizována komparace tuzemské trestněprávní úpravy trestného činu nebezpečné pronásledování s odpovídající trestněprávní úpravou ve Slovenské republice. Pro názornost byla tato kapitola doplněna grafickým znázorněním jednotlivých rozdílů předmětných právních úprav.

Přílohu práce tvoří statistika případů, které byly šetřeny na území České republiky v letech 2016, 2017 a 2018 pro podezření ze spáchání trestného činu nebezpečného pronásledování a kazuistika 3 skutečných případů z policejní praxe, ke kterým byly zpracovány dva rozhovory s poškozenými osobami.

1 Cíl a metodika bakalářské práce

Hlavním cílem bakalářské práce je provedení analýzy skutkové podstaty trestného činu „nebezpečné pronásledování“ jež je zakotven ve zvláštní části trestního zákona a výklad vybraných zákonných znaků – výstup v podobě posouzení společenské škodlivosti se stanovením podmínek trestní odpovědnosti za tento trestný čin. Tohoto záměru bylo dosaženo za využití aktuální judikatury a odborné literatury.

Uvedený cíl bakalářské práce je naplněn ve třetí kapitole, která nese název „Analýza skutkové podstaty trestného činu nebezpečné pronásledování podle § 354 TZ a výklad vybraných znaků“. Tuto část, společně s následujícím vedlejším cílem, lze považovat za praktickou část bakalářské práce.

Vedlejším cílem bakalářské práce je komparace tuzemské trestněprávní úpravy vybraného trestného činu nebezpečné pronásledování s odpovídající právní úpravou ve vybrané zemi EU – Slovenské republice. Při srovnávání uvedeného trestného činu byly zvoleny zákonné znaky, jež jsou v oblasti určeného cíle bakalářské práce nejdůležitější. Jedná se tedy o porovnání:

- znaků skutkové podstaty trestného činu nebezpečné pronásledování podle českého a slovenského trestního zákona,
- trestných sankcí, jež je možné za trestný čin nebezpečné pronásledování uložit.

Uvedený vedlejší cíl bakalářské práce je naplněn v šesté kapitole, která nese název „Trestněprávní úprava v jiných zemích“. Tato je z důvodu lepší orientace doplněna grafickým znázorněním v podobě tabulek, v nichž jsou zachyceny odlišnosti právních úprav trestného činu nebezpečné pronásledování.

Za teoretickou část bakalářské práce lze považovat základní vymezení pojmu nebezpečné pronásledování spolu s historickým exkurzem, jež po praktické části navazuje na stalking z pohledu psychologie a kriminologie a v neposlední řadě na stručný výčet zákonných prostředků využívaných v souvislosti s pácháním trestného činu nebezpečné pronásledování, zejména na ochranu poškozeného.

Nedílnou součástí bakalářské práce, která je situována v podobě příloh, tvoří kazuistika reálných případů z policejní praxe s doplňujícími rozhovory s poškozenými a následně grafickým provedením zpracované statistiky registrovaných skutku na území ČR v letech 2016, 2017 a 2018, jež jsou doplněny rozdělením stíhaných osob podle pohlaví a věku.

2 Vymezení pojmu a historický vývoj

Pro správné pochopení celého tématu a poskytnutí lepšího náhledu do celkové problematiky, kterou se bakalářská práce zabývá, je důležité v samostatné kapitole nejprve vysvětlit pojem „stalking“ a jeho historický vývoj. Fenomén, který je označován jako nebezpečné pronásledování – stalking, je v povědomí společnosti již řadu let. V posledních letech se však objevila nezbytnost, aby byl tento fenomén přesněji pojmenován a zejména, aby na něj bylo adekvátně reagováno ze strany orgánů činných v trestním řízení. S rozvojem moderní technologie, obzvláště informační technologie – IT, spojené s telekomunikačními prostředky, ke kterým se vážou nové a časté příležitosti obtěžování – pronásledování, narostla potřeba na tyto podoby protiprávního jednání včas a efektivně reagovat a pachatele tohoto protiprávního jednání adekvátním způsobem potrestat.

Vzhledem k tomu, že v nebezpečném pronásledování je zahrnuto více podob jednání, které toto pojetí charakterizují a vymezují, nelze uvést pouze jednu definici. Nebezpečné pronásledování je mnohdy definováno odlišně. Z tohoto důvodu bude autorem práce prezentováno více definicí.

2.1 Vymezení pojmu

Obecně je celosvětově známý výraz „stalking“ definován z původního jazyka lovců, který znamená sledování – stopování zvěře až k jejímu uštvání.¹

Mezi prvními autory, kteří projevíli snahu o definování stalkingu, se zařadili američtí autoři Meloy a Grotthard. Tito v polovině 90. let 20. století pod tento pojem zahrnuli úmyslné, zlovolné a opakované pronásledování a obtěžování jiné osoby. Uvedení autoři jej popisují následovně: *„zpravidla se jím rozumí způsob chování, kdy se pachatel zaměří na nějakého člověka, po kterém slídí, obtěžuje a pronásleduje jej,*

¹ ČÍRTKOVÁ, L. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha: Grada, 2008. s. 53.

vyhrožuje mu, často jej i fyzicky napadá a někdy i usmrtí; u své oběti svým chováním zároveň vyvolává pocity strachu.“²

Autorka knihy *Z pekla ven: žena v domácím násilí*, Andrea Buskotte, popisuje stalking jako: „*obecně velmi nebezpečný fenomén, jedná se o úmyslné, zlovolné pronásledování a obtěžování jiné osoby, které snižuje kvalitu jejího života a ohrožuje její bezpečnost. Jeho hlavním znakem je posedlost, fixace známého nebo neznámého pachatele na určitou osobu, kterou pak obtěžuje systematicky a úporně nevyjádřenou a nechtěnou pozorností. Pronásledování může být motivováno údajným nebo skutečným obdivem či láskou anebo také zlobou a nenávisť.*“³

Soudní znalkyně a policejní psycholožka Čírtková považuje stalking za „*specifickou variantu násilí. Jejím hlavním znakem je obsesivní upnutí se známého nebo neznámého pachatele na určitou osobu, kterou pak obtěžuje systematicky a úporné projevy nevyjádřené a nechtěné pozornosti.*“⁴ Z pohledu právního je nutno uvést Šámala, který stalking popisuje jako: „*dlouhodobé pronásledování jiného prováděné v konkrétních, zákonem taxativně stanovených formách jednání, které jsou způsobilé v jiném vzbudit důvodnou obavu o jeho život nebo zdraví nebo o život a zdraví osob jemu blízkých.*“⁵ Podle Jelínka se pak „*za stalking obvykle považuje zlovolné, úmyslné, opakované a dlouhodobé obtěžování jiné osoby, která toto pociťuje jako příkoří a snižuje jí to vzhledem k intenzitě obtěžování, četnosti příp. i strachu z vlastní bezpečnosti kvalitu života.*“⁶

Ve výše uvedených definicích lze spatřovat určité společné rysy, kterými jsou systematicčnost, dlouhodobost a opakovanost pronásledování, přičemž úmysl pachatele spočívá vzbudit u oběti pocit strachu a ohrozit tak její osobní integritu. Tímto způsobem vyvolává u oběti psychickou zátěž, mění výrazně její život a ohrožuje její soukromí, potažmo bezpečnost.

² MELOY, J.R. Stalking (obsessional following): A review of some preliminary studies. *Aggression and Violent Behaviour*. 1996, Volume 1, Issue 2, Supper, s. 147-162. Citováno dle: VÁLKOVÁ, H. Česká podoba stalkingu podle § 354 TrZ. v širších než jen trestně právních souvislostech. *Trestněprávní revue*. Praha: Roč. 2009, č. 9.s. 259

³ BUSKOTTE, A. *Z pekla ven: žena v domácím násilí*. Brno: Computer Press, 2008. s. 46-47.

⁴ ČÍRTKOVÁ, L. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha: Grada, 2008. s. 53.

⁵ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník I: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2009. s. 3006.

⁶ JELÍNEK, J. a kolekt. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část. 1. vyd.* Praha: Leges, 2009, s. 788.

V dnešní době jistě stojí za zmínku termín kyberstalking (*Cyber-stalking*). Jedná se o pronásledování prostřednictvím virtuálního prostředí, tedy prostřednictvím internetu nebo jiných elektronických komunikačních prostředků, což umožňuje pachateli vystupovat vůči vyhlédnuté oběti anonymně. Z důvodu anonymity pak pachatel pronásleduje svoji oběť nejčastěji pomocí SMS zpráv, e-mailu, chatu (messenger-Facebook, Whatsapp, Skype, Viber apod.), případně může obtěžovat rovněž zasíláním virů a spamů. Obsahem této komunikace pak mohou být lichotivé, ale i urážlivé, vulgární či zastrašující zprávy.

2.2 Historický vývoj

S narůstající medializací případů pronásledování veřejně známých osobností (herci, zpěváci, sportovci apod.) se stalking dostal v 90 letech 20. století více do povědomí široké veřejnosti. Tito prominenti byli nuceni snášet obtěžující a nevyžádaný zájem svých ctitelů. V mnohých případech tato pozornost končila tragédií.

Již v 18. století se obdobným jednáním, které bylo označováno jako tzv. erotomanie, zabývali psychiatr Pinel a následně jeho žák Esquirol. Jednalo se zjednodušeně o erotickou náklonost k jiné osobě. Do druhé poloviny 20. století byla snaha tehdejší psychologie a psychiatrie vysvětlit „milostné pronásledování“ jako psychopatologický jev. Ve druhé polovině 20. století se z ryze psychiatrického hlediska stával méněný jev i pro ostatní vědní obory, a to s úzkou vazbou na kriminalitu.⁷ Došlo k nahrazení pojmu „erotomanie“ slovem „stalking“, který v sobě zahrnuje rozsáhlejší škálu jevů a zvýrazňuje hlavně spojení excesivního systematického pronásledování doprovázeného násilím. Vedle již zmiňovaného pronásledování s motivem erotického obdivu, se přidalo též pronásledování na úrovni osobních vztahů (sousedí, kamarádi, kolegové), zaměstnaneckých vztahů (podřízený x nadřízený), profesionálních vztahů (lékař x pacient), nebo obchodních vztahů (poskytovatel x klient). Motivem může být nenávisť, pomsta či zášť.

Čírtková ve své knize *Moderní psychologie pro právníky* uvádí, že viktomologickými výzkumy bylo zjištěno, že svým obětem způsobuje nejen závažné

⁷ ČÍRTKOVÁ, L. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha: Grada, 2008. s. 54.

psychické následky (posttraumatická psychická porucha), ale též závažná fyzická zranění, v těch nejzávažnějších případech dokonce i smrt oběti. Medializace těchto tragických případů společně s těmito výzkumy pomohly k tomu, aby byla přijata tzv. anti-stalkingová legislativa v jednotlivých státech.⁸ Za trestný čin bylo pronásledování poprvé označeno v USA v roce 1990. Anti-stalkingový zákon byl přijat ve všech státech USA a postupně i ve státech Evropy. V roce 1998 se tak stalo v Belgii, v roce 2006 v Rakousku, v roce 2007 v Německu. Rekodifikace trestního práva hmotného v České republice přinesla v roce 2010 vznik samostatného trestného činu *nebezpečné pronásledování podle § 354 TZ*.

⁸ ČÍRTKOVÁ, L. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha: Grada, 2008. s. 53.

3 Analýza skutkové podstaty trestného činu nebezpečné pronásledování podle § 354 TZ a výklad vybraných znaků

V této kapitole bude analyzována skutková podstata tohoto trestného činu. Trestný čin nebezpečné pronásledování je zařazen do hlavy desáté zvláštní části trestního zákoníku mezi trestné činy proti pořádku ve věcech veřejných, konkrétně do dílu 5 mezi trestné činy narušující soužití lidí.

Nebezpečné pronásledování v § 354 TZ je definováno následovně:

- (1) Kdo jiného dlouhodobě pronásleduje tím, že*
- a) vyhrožuje ublížením na zdraví nebo jinou újmu jemu nebo jeho osobám blízkým,*
 - b) vyhledává jeho osobní blízkost nebo jej sleduje,*
 - c) vytrvale jej prostřednictvím prostředků elektronických komunikací, písemně nebo jinak kontaktuje,*
 - d) omezuje jej v jeho obvyklém způsobu života, nebo*
 - e) zneužije jeho osobních údajů za účelem získání osobního nebo jiného kontaktu,*
- a toto jednání je způsobilé vzbudit v něm důvodnou obavu o jeho život nebo zdraví nebo o život a zdraví osob jemu blízkých, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti.*
- (2) Odnětím svobody na šest měsíců až tři roky bude pachatel potrestán, spáchá-li*
- čin uvedený v odstavci 1*
- a) vůči dítěti nebo těhotné ženě*
 - b) se zbraní, nebo*
 - c) nejméně se dvěma osobami.*

Skutková podstata je formálním znakem trestného činu. Jedná se o souhrn znaků trestného činu, mezi které se řadí objekt, objektivní stránka, subjekt a subjektivní stránka. Podle části trestněprávní teorie přistupuje k těmto znakům ještě protiprávnost.

Trestný čin nebezpečné pronásledování v sobě zahrnuje základní a kvalifikovanou skutkovou podstatu. Základní skutková podstata obsahuje nejběžnější

způsoby provedení, kterými je pronásledování pácháno. Kvalifikovaná skutková podstata v sobě již obsahuje okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby, které způsobují, že čin podle § 354 odst. 2 TZ je závažnější a společensky více škodlivý. Z těchto důvodů hrozí pachateli i vyšší trest odnětí svobody.

3.1 K odst. 1 (základní skutková podstata):

Objektem trestného činu nebezpečné pronásledování je zájem na ochraně nerušeného soužití lidí. Konkrétně to může být zájem na ochraně osobní svobody, soukromí každého člověka, ochraně fyzické a psychické nedotknutelnosti, před obtěžováním a znepríjemňováním života, který by přesáhl únosnou míru. *„Únosná míra je zákonem vymezena časovou osou společensky škodlivého jednání, tedy dlouhodobostí, intenzitou jednání, vzbuzením důvodné obavy o život nebo zdraví jak oběti, tak i osob oběti blízkých.“*⁹

Objektivní stránka trestného činu je jeho vnější stránkou, která se projevuje navenek, a vnímáme ji svými smysly. *„Objektivní stránka trestného činu nebezpečného pronásledování zahrnuje dlouhodobé pronásledování jiného prováděné v konkrétních, zákonem taxativně stanovených formách jednání, které jsou způsobilé v jiném vzbudit důvodnou obavu o jeho život nebo zdraví nebo o život a zdraví osob jemu blízkých.“*¹⁰

*„Společným jmenovatelem těchto forem je v souhrnu záměr jiného obtěžovat tak intenzivně, že to již ohrožuje jeho psychickou a v některých případech i fyzickou integritu.“*¹¹

„Pokud jde o konkretizaci toho, co měl zákonodárce na mysli, když použil termín dlouhodobost, lze odkázat na ustálené chápání tohoto pojmu ve smyslu opakujícího se, zpravidla i systematicky a soustavně prováděného jednání (nejde tedy v žádném případě o to kriminalizovat náhodné nebo jen krátkodobé, byť v základní skutkové

⁹ NOVOTNÝ, O., GRIVNA, T., ŠÁMAL., P. a VOKOUN, R. *Trestní právo hmotné – zvláštní část 2, 6. přepracované vydání*. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010-2012, s. 464.

¹⁰ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník I: komentář*. Praha: C.J. Beck, 2009. s. 3006.

¹¹ ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 08.09.2011 [online]. In Sbírnka soudních rozhodnutí a stanovisek, Česká republika, 2011 [cit. 2018-12-20], Spisová značka 8 Tdo 1082/2011, Dostupné z WWW: <http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/BD7B642DA75A442CC1257A4E0065458C?openDocument&Highlight=0,>.

podstatě popsané, projevy chování).¹² Může to být několik vynucených kontaktů nebo pokusů o ně, které musí v poškozeném vyvolat **důvodnou obavu**. „Z klinického hlediska jsou pod stalking zahrnovány jen takové způsoby pronásledování, které představují opakované, trvající nechtěné navazování kontaktů s obětí za použití násilí nebo jiných srovnatelných praktik (vydírání, útisku apod.), přičemž se zde opakovaním rozumí více než 10 pokusů o kontakt, trvajícím obdobím pak minimálně doba 4 týdnů.“¹³ Ačkoliv tyto hranice byly takto nastaveny, je dalším důležitým faktorem intenzita prováděného jednání pachatele. „Proto čím větší je frekvence, ale i různorodost jednotlivých forem pronásledování, tím kratší může být časové období, které podřadíme pod dlouhodobé pronásledování.“¹⁴ Dlouhodobost by měla počínat v okamžiku, ve kterém poškozený začíná pociťovat důvodnou obavu (např. přímý nesouhlas poškozeného s jednáním podezřelého – jeho odmítnutí, pokud je to možné).

Níže budou podrobněji rozebrány taxativně vymezené **způsoby provedení** pachatele (modus operandi pachatele), které jsou obsaženy pod písm. a), b), c), d) a e).

Vyhrožuje ublížením na zdraví nebo jinou újmu [písm. a)].

Výhrůžka směřující vůči poškozenému, či osobám blízkým. **Výhrůžkou** je myšleno protiprávní jednání, které je objektivně způsobilé vzbudit důvodnou obavu. Není vyžadováno, aby této výhrůžce byl poškozený přítomen. Postačí, pokud je výhrůžka provedena takovým způsobem, že pachatel je přesvědčen nebo si je přímo vědom toho, že se poškozený o výhrůžce dozví (např. prostřednictvím kamaráda či jiné osoby, telefonicky nebo dopisem). „Podstatou uvedeného přečinu není to, že pachatel skutečně chce poškozeného nebo jemu blízké osoby fyzicky napadnout, zranit či usmrtit, ale to, že pouze chce, aby z toho měl poškozený strach.“¹⁵ Pojem **ublížení na zdraví**

¹² ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15.02.2017 [online]. In Sběrka soudních rozhodnutí a stanovisek, Česká republika, 2017 [cit. 2018-12-20], Spisová značka 3 Tdo 1625/2016, Dostupné z WWW: <http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/22D69926CE0B212BC125811500310233?openDocument&Highlight=0,>.

¹³ ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15.02.2017 [online]. In Sběrka soudních rozhodnutí a stanovisek, Česká republika, 2017 [cit. 2018-12-20], Spisová značka 3 Tdo 1625/2016, Dostupné z WWW: <http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/22D69926CE0B212BC125811500310233?openDocument&Highlight=0,>.

¹⁴ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník I: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2009. s. 3008.

¹⁵ ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30.10.2014 [online]. In Sběrka soudních rozhodnutí a stanovisek, Česká republika, 2013 [cit. 2018-12-20], Spisová značka 8 Tdo 1084/2014, Dostupné z WWW:

je pak uveden v § 122 odst. 1 trestního zákoníku. „*Jinou újmou je např. narušení sexuální integrity, rodinného soužití, způsobení škody na majetku, na odborné pověsti apod. Jiná újma musí být hodnocena jednak s přihlédnutím k ublížení na zdraví, které je zde alternativně uvedeno (měla by být z hlediska závažnosti srovnatelná) a jednak ke konkrétním okolnostem případu s přihlédnutím i k tomu, jak subjektivně pociťuje újmu ten, jemuž je vyhrožováno.*“¹⁶ Osobami blízkými jsou myšleni příbuzní v pokolení přímém, osvojitel, osvojenec, sourozenec, manžel, partner. Dále sem náleží osoby, mezi kterými existuje blízký citový vztah. Tedy jiné osoby v poměru rodinném nebo obdobném.

Vyhledává osobní blízkost nebo sleduje [písm. b)]

Tomuto způsobu provedení je vykládán extenzivním způsobem. „*Pod tento pojem je proto třeba zahrnout nejrůznější způsoby slídění, obtěžování, dotírání, doprovázení, pozorování (např. denní čekání před domem, doprovod při cestě do zaměstnání a nazpátek domů, na nákupech, tzv. noční hlídky před domem poškozeného, pozorování dalekohledem apod.), které jsou v zásadě vždy objektivně způsobilé vzbudit požadovanou důvodnou obavu. Ani v tomto případě však není relevantní, zda je u poškozeného důvodná obava skutečně vyvolána či zda zůstane u pouhé odůvodněné možnosti ji vyvolat.*“¹⁷

Vytrvale prostřednictvím prostředků elektronických komunikací, písemně nebo jinak kontaktuje [písm. c)]

Jak už ze samotného obsahu vyplývá, vytrvalé kontaktování zahrnuje např. zasílání nevyžádaných e-mailů, SMS, záměrné distribuce počítačových virů, spamů, nevyžádané, často anonymní, volání na mobilní telefon, běžnou písemnou formou (dopisy, lístky). Pod slovním spojením „jiným způsobem“ je pak možné si představit posílání dárků, šperků, květin apod. V současné době je velmi rozšířena virtuální podoba – cyberstalking. Nejčastěji jsou pak nevyžádané zprávy zasílány

<[¹⁶ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník I: komentář*. Praha C.H. Beck, 2009. s. 3010.](http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/2DFDF57D243E5359C1257DB60037FE BB?openDocument&Highlight=0,>.></p></div><div data-bbox=)

¹⁷ ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 08.09.2011 [online]. In Sběrka soudních rozhodnutí a stanovisek, Česká republika, 2011 [cit. 2018-12-20], Spisová značka 3 Tdo 1378/2011, Dostupné z WWW: <[19](http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/629800C2492279A4C1257A4E0066A800?openDocument&Highlight=0,>.></p></div><div data-bbox=)

prostřednictvím sociální sítě Facebook, Twitter apod. V tomto případě může docházet i k šíření virtuálních pomluv nebo informací, které poškozují pověst poškozeného. Může se jednat i o kontakty, které jsou zprostředkované třetí osobou. Ta se pak v dobré víře bude snažit vzkazy, informace nebo dárky poškozenému předat.

Omezuje v obvyklém způsobu života [písm. d)]

Za omezení v obvyklém způsobu života „je třeba považovat takové omezení dosavadního života poškozeného, ke kterému dojde proti jeho vůli nežádoucími zásahy pachatele do sféry jeho osobního, rodinného, ale i profesního života, nebudou-li dokonce zasaheny obtěžujícím jednáním pachatele všechny tyto sféry.“¹⁸ Jedná se tedy o jakékoliv omezení, kvůli kterému nemůže poškozený vykonávat své běžné aktivity, a to buď vůbec, nebo jen podstatně omezeně. Nastává tak ztráta soukromí, dostavuje se pocit zoufalství. Poškozeného pak takováto situace nutí např. ke změně telefonního čísla, ke změně zvyků v životě, ke změně pravidelně navštěvujících míst ve svém volném čase (restaurace, fitness, parky apod.) nebo ke změně tras a časů odchodů a příchodů z bydliště do zaměstnání, obchodů apod.

Zneužije osobní údaje za účelem získání osobního nebo jiného kontaktu [písm. e)]

Zneužití osobních údajů za účelem získání osobního nebo jiného kontaktu se váže především zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů. Ustanovení § 4 písm. a) zák. č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů, pak stanovuje, co lze za osobní údaj považovat. Tímto je „jakákoliv informace týkající se určeného nebo určitelného subjektu údajů. Subjekt údajů se považuje za určený nebo určitelný, jestliže lze subjekt údajů přímo či nepřímo identifikovat zejména na základě čísla kódu nebo jednoho či více prvků, specifických pro jeho fyzickou, fyziologickou, psychickou, ekonomickou, kulturní nebo sociální identitu.“¹⁹ Získaný osobní údaj může pachatel zneužít u orgánů státní správy, územní samosprávy, zaměstnavatele poškozeného, provozovatele telekomunikačních služeb nebo jiného subjektu. Účelem získání osobních údajů je dosáhnutí kontaktu

¹⁸ ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 08.09.2011 [online]. In Sbírnka soudních rozhodnutí a stanovisek, Česká republika, 2011 [cit. 2018-12-20], Spisová značka 3 Tdo 1378/2011, Dostupné z WWW: <http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/629800C2492279A4C1257A4E0066A800?openDocument&Highlight=0,>.

¹⁹ Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů.

s poškozeným. Není však rozhodující, zdali ke kontaktu opravdu dojde a o jaký kontakt pachatel usiluje. Může jím být osobní setkání, ale i zasílání dárků či služeb poškozenému. Cílem může být i záměrné zneužití osobních údajů poškozeného (např. pachatel objedná na e-shopu zboží jménem poškozeného, pachatel jedná na sociálních sítích jménem poškozeného apod.).

Jednání, které je způsobilé vzbudit v poškozeném důvodnou obavu o svůj život a zdraví, a to i zdraví osob jemu blízkých, je pak společným znakem pro veškeré taxativně vyjmenované formy jednání. „**Důvodnou obavou** se zde rozumí obava objektivně způsobilá vyvolat vyšší stupeň obav, úzkosti nebo jiného tísnivého pocitu ze zla, kterým je na poškozeného působeno, přičemž však není nutné, aby takový pocit v poškozeném skutečně vyvolala. Důvodná obava nemusí vzniknout, její vznik však musí být reálný, proto je třeba pečlivě hodnotit povahu a závažnost takového vyhrožování, vyhledávání osobní blízkosti, sledování, kontaktování či omezování v obvyklém způsobu života, jelikož je třeba odlišit nebezpečné pronásledování od projevů, při kterých bylo sice použito např. silných slov, ale ve skutečnosti o nic závažného nešlo.“²⁰ Ke každému případu je však nutno přistupovat individuálně, s přihlédnutím ke všem specifickým okolnostem, kterými může být povaha a intenzita útoku pachatele, předchozí vztah mezi osobami, předchozí incidenty nebo doprovodné chování naznačující odhodlání pachatele (přejetí prstem po krku-znak podříznutí). Obava nemusí být pouze o fyzickém zdraví, ale i o psychickém (např. nespavost, paranoia, psychické zhroucení).

Výhrůžka učiněná vůči dítěti vyvolá obavu snadněji než tatáž výhrůžka učiněná vůči zkušené dospělé osobě. „*Pokud jednání pachatele nebude (objektivně posuzováno) způsobilé vzbudit uvedenou obavu v oběti stalkingu, nepůjde o trestný čin podle § 354 tr. zák.*“²¹

Subjekt trestného činu je obecný, může jím být kdokoli, kdo je trestně odpovědný. „*Z kriminologických výzkumů vyplývá, že nejčastěji se jedná o bývalé partnery, relativně časté je i zastoupení osob s různými duševními poruchami, včetně těch, které se vyznačují těžkými asociálními poruchami osobnosti (právě tyto pachatelé*

²⁰ ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30.10.2014 [online]. In Sbíрка soudních rozhodnutí a stanovisek, Česká republika, 2013 [cit. 2018-12-20], Spisová značka 8 Tdo 1084/2014, Dostupné z WWW: <http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/2DFDF57D243E5359C1257DB60037FE BB?openDocument&Highlight=0,>.

²¹ JELÍNEK, J. a kolekt. *Trestní zákoník a trestní řád s pozn. a judikaturou*. 7. vyd. Praha: Leges, 2017, s. 526.

jsou nejnebezpečnější), a proto bude třeba znalecky posuzovat jejich duševní stav, a konečně mezi stalkery patří i někteří neúnavní obdivovatelé známých osobností (sportovců, umělců, politiků apod.).²² Konkrétní typologii pachatelů bude věnována samostatná kapitola.

Subjektivní stránkou trestného činu je jeho vnitřní stránka. Ta zahrnuje znaky, které se týkají psychiky pachatele, jeho duševního rozpoložení v době spáchání trestného činu. Povinným znakem, který pod sebe zahrnuje, je zavinění. „*Subjektivní stránku trestného činu nebezpečného pronásledování charakterizuje úmysl, a to téměř vždy ve formě úmyslu přímého; jen zcela výjimečně si lze u tohoto přečinu představit nepřímý úmysl (např. pachatel sleduje a ztrpčuje poškozenému dlouhodobě život, přičemž však jeho hlavním dlouhodobým cílem je únos dítěte).*“²³

3.2 K odst. 2 (kvalifikovaná skutková podstata)

Jestliže jednání pachatele uvedené v odst. 1 písm. a) až e) bude dlouhodobé povahy, přičemž toto jednání bude mít způsobilost vzbudit v poškozeném důvodnou obavu o svůj život nebo své zdraví nebo o život a zdraví osob jemu blízkých a dopustí se ho pachatel vůči dítěti, těhotné ženě, se zbraní nebo nejméně se dvěma osobami, bude tak naplněna kvalifikovaná skutková podstata trestného činu nebezpečného pronásledování. Jsou zde přítomny zvláště přitěžující okolnosti, při jejichž naplnění lze soudem uložit trest odnětí svobody na šest měsíců až tři léta.

Ačkoliv se může zdát výklad ustanovení § 354 odst. 2 TZ na první pohled jednoznačný, není zde uspokojivě zodpovězena otázka dlouhodobosti (příklady uvedené v jednotlivých přitěžujících okolnostech).

Vůči dítěti nebo těhotné ženě [písm. a)]

Podle § 126 TZ se dítětem rozumí osoba mladší osmnácti let, pokud TZ nestanoví jinak. Těhotnou ženou se rozumí žena v době od nidace²⁴ až do počátku

²² ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník I: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2009. s. 3013 s.

²³ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník I: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2009. s. 3012 s.

²⁴ Velký lékařský slovník: nidace [online]. 2008 [cit. 2019-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://lekarske.slovniky.cz/pojem/nidace>>.

porodu.²⁵ V případě již zmiňované otázky spočívající v posuzování dlouhodobosti si lze představit situaci, v níž by se jednání pachatele posuzovalo v případě pronásledování těhotné ženy, kdy pachatel započne pronásledovat těhotnou ženu a v průběhu pronásledování žena porodí a nebude tak ještě naplněna podmínka dlouhodobosti. V neposlední řadě jednání pokud pachatel spáchá tento čin vůči dítěti, plyne z logiky věci, že dítě může dostat strach mnohem dříve než dospělý.

Z pohledu zavinění, pokud bude jednání pachatele směřováno proti těhotné ženě nebo dítěti, postačí nedbalost, neboť se jedná o jinou skutečnost podle § 17 písm. b) TZ²⁶ - zavinění k okolnosti zvlášť přitěžující. Lze si představit ženu, která je ve 4. měsíci těhotenství, což nemusí být viditelně poznat. Pachatel o tomto těhotenství proto nemusí vědět. Dále si lze představit dítě, které je po fyzické stránce vyvinuté natolik, že budí dojem osoby starší 18 let. Opět pachatel není dostatečně seznámen s věkem pronásledované osoby.

Se zbraní [písm. b)]

Spácháním trestného činu se zbraní se podle § 118 TZ rozumí, pokud pachatel nebo některý ze spolupachatelů použije zbraň k útoku, aby překonal nebo zamezil odpor, anebo postačí, pokud tuto zbraň bude mít k uvedenému účelu u sebe. Zbraní se pak rozumí cokoli, čím je možno učinit útok proti tělu důraznějším, pokud z jednotlivého ustanovení TZ nevyplývá něco jiného. Z uvedeného plyne, že pachatel může zbraně použít např. při zdůraznění slovní výhrůžky (na zbraň sáhne, ukáže) nebo ji má u sebe na takovém místě, aby ji poškozený viděl. Zbraň tedy pachatel nemusí použít k přímému fyzickému útoku.

K trestní odpovědnosti je třeba úmyslné formy zavinění a též se přihlíží k § 17 písm. b) TZ. Opět je možné si představit situaci, kdy pachatel se zbraní obchází bydliště poškozeného, přičemž si je vědom, že poškozený tuto zbraň jistě vidí. Musí pachatel i v tomto případě splnit podmínku dlouhodobosti (viz kap. 3.1 str. 15) nebo postačí jeden incident? Není těžké si představit pachatele v průběhu pronásledování jeho oběti, že jednou vysloví svoji výhrůžku se zbraní jako přitvrzení svého jednání

²⁵ VANTUCH, P. K postihu stalkingu (nebezpečného pronásledování) podle § 354 trestního zákoníku. Trestní právo. 2011, roč. 15, č. 2. s. 9.

²⁶ K okolnosti, která podmiňuje použití vyšší trestní sazby, se přihlídně, jde-li o jinou skutečnost, i tehdy, jestliže o ní pachatel nevěděl, ač o ní vzhledem k okolnostem a k svým osobním poměrům vědět měl a mohl, vyjímaje případy, kdy trestní zákon vyžaduje, aby o ní pachatel věděl.

oproti tomu, když pachatel bude poškozeného pronásledovat dlouhodobě. Např. ve srovnání s trestným činem nebezpečné vyhrožování podle § 353 odst. 2 písm. c) TZ postačuje, aby pachatel použil zbraň pouze jednou. Tedy je třeba, aby pachatel poškozeného pronásledoval se zbraní dlouhodobě, nebo postačí, aby v průběhu pronásledování byť jednou použil zbraň výše uvedeným způsobem?

Nejméně se dvěma osobami [písm. c)]

Touto jinou skutečností se rozumí jednání pachatele minimálně ještě s dalšími dvěma osobami, které mu při činu pomáhají. Nevyžaduje se přitom, aby tyto dvě osoby o sobě musely zákonitě vědět, nemusí být při jednání pachatele přítomny a nemusí být trestně odpovědní. V jistém slova smyslu se již může jednat o spolupachatelství podle § 23 TZ nebo o určitou podobu úcastenství podle § 24 odst. 1 písm. a), c) TZ (organizátorství nebo pomoc) mimo návodu. Lze si však představit i takový případ, kdy pachatel zneužije údaje poškozeného (jméno, příjmení, telefonní číslo, fotografii, email atd.) s těmito údaji založí profilový účet na erotických internetových stránkách nebo na internetových inzertních stránkách. Poškozený pak bude obtěžován osobami, které si nejsou vědomy, že se staly jistým nástrojem pachatelova jednání a participují tak na trestném činu. Pachatel se pak přímo trestného činu nebezpečného pronásledování nedopouští, ale zároveň pokud se mu přičítá tato zvlášť přitěžující okolnost, o součinnosti s takovými osobami ve smyslu § 17 písm. b) TZ vědět musí.²⁷ Z pohledu zavinění se vyžaduje úmysl.

3.3 Posuzování společenské škodlivosti

Společenská škodlivost je považována za materiální karektiv trestného činu. Podle § 12 odst. 2 TZ lze trestní odpovědnost pachatele a trestněprávní důsledky s ní spojené uplatňovat jen v případech společensky škodlivých, ve kterých nepostačuje uplatnění odpovědnosti podle jiného právního předpisu. Platí zde zásada subsidiarity trestní represe. Jinak řečeno, kde se ostatní právní nebo mimoprávní prostředky ukáží jako neúčinné, nastupuje trestní právo, jako *Ultima ratio*, tedy krajní prostředek. *„Předně je potřeba zdůraznit, že zásadu subsidiarity trestní represe a pojetí trestního práva jako ultima ratio rozhodně nelze zpochybňovat, avšak zároveň tímto nelze*

²⁷ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník I: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2009. s. 3013 s

vyložit vyvození trestní odpovědnosti pachatele v případech společensky škodlivých činů (§ 12 odst. 2 tr. zákoníku).²⁸ Z toho tedy plyne, že společenská škodlivost patří mezi další povinné znaky. Bez toho by bylo dané jednání nepostižitelné trestním právem.

Posouzení hranice jednání, které je již natolik společensky škodlivé, že je třeba na něj reagovat trestněprávními prostředky, je věcí orgánů činných v trestním řízení. „Trestní zákoník přitom neurčuje žádná hlediska pro stanovení konkrétní míry či stupně společenské škodlivosti činu.“²⁹ V jednotlivých případech nebezpečného pronásledování může být míra společenské škodlivosti, zejména z důvodu specifčnosti tohoto trestného činu, značně odlišná.

Příkladem toho může být neobratný a nezkušený citel, který chce pouze navázat kontakt. Nemusí mít vůbec v úmyslu někoho obtěžovat. Přestože dotýčný naplní znak dlouhodobosti a vytrvalosti, postačí jednání takového jedince řešit za pomoci mimo trestních prostředků.

Každý případ by měl být tedy posuzován individuálně podle závažnosti jednání pachatele a dopadu jeho chování na poškozeného. Odpovědnost za posouzení míry společenské škodlivosti, a tedy i za právní kvalifikaci skutku, nese policejní orgán. Značná tíha této odpovědnosti je zejména při příjmu oznámení o takovém jednání, přičemž policista musí zvážit, jaké případné prostředky v rámci dalšího postupu využije. Tomuto bude věnována samostatná kapitola „Doporučený postup policejního orgánu při řešení přijatého oznámení s podezřením na stalking“.

„Společenskou škodlivost nelze řešit v obecné poloze, ale je ji třeba zvažovat v konkrétním posuzovaném případě u každého spáchaného méně závažného trestného činu, u něhož je nutné ji zhodnotit s ohledem na intenzitu naplnění kritérií vymezených v § 39 odst. 2 tr. zákoníku, a to ve vztahu ke všem znakům zvažované skutkové podstaty

²⁸ ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.01.2016 [online]. In Sbíрка soudních rozhodnutí a stanovisek, Česká republika, 2015 [cit. 2019-02-03], Spisová značka 3 Tdo 1594/2015, Dostupné z WWW: <http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/BD7B642DA75A442CC1257A4E0065458C?openDocument&Highlight=0,>.

²⁹ ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.01.2016 [online]. In Sbíрка soudních rozhodnutí a stanovisek, Česká republika, 2015 [cit. 2019-02-03], Spisová značka 3 Tdo 1594/2015, Dostupné z WWW: <http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/BD7B642DA75A442CC1257A4E0065458C?openDocument&Highlight=0,>.

*trestného činu a dalším okolnostem případu.*³⁰ Podle § 39 odst. 2 TZ jsou povaha a závažnost trestného činu určovány zejména významem chráněného zájmu, který byl činem dotčen, způsobem provedení činu a jeho následky, okolnostmi, za kterých byl čin spáchán, osobou pachatele, mírou jeho zavinění a jeho pohnutkou, záměrem nebo cílem.

Dalším faktorem, který bude hrát další roli při posuzování společenské škodlivosti je, jaký dopad měl čin na poškozeného. Ve většině případů se jedná o psychické potíže, které v poškozeném pachatel svým jednáním vyvolává. Psychické problémy se mohou dostavit již v průběhu nebezpečného pronásledování, ale také po skončení. Podle Čírtkové se nejčastěji jedná o psychosomatické potíže jako poruchy spánku, bolesti hlavy, výkyvy v tělesné hmotnosti, nechutenství. Dalšími psychickými problémy mohou být nedůvěra k ostatním lidem, zvýšená emocionální podrážděnost i úzkostnost, deprese.

Z důvodu posouzení míry společenské škodlivosti je velmi důležité, aby se policejní orgán o těchto skutečnostech dozvěděl. Za tímto účelem může policejní orgán opatřením přibrat znalce, který následně vypracuje znalecký posudek. Nejčastěji se jedná o vypracování znaleckého posudku z oboru psychiatrie či psychologie.

3.4 Trestně právní postih trestného činu nebezpečné pronásledování

U základní skutkové podstaty trestného činu může být pachatel potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti. U kvalifikované skutkové podstaty trestného činu pak odnětím svobody na šest měsíců až tři roky.

S ohledem na skutečnost, že jednání pachatele může mít na poškozeného nedozírné následky, jsou dle autora této práce tresty mírné a nedostačující.

³⁰ ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 06.11.2013 [online]. In Sbíрка soudních rozhodnutí a stanovisek, Česká republika, 2013 [cit. 2019-02-03], Spisová značka 3 Tdo 1169/2013, Dostupné z WWW: <http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/90A732DAC75F2026C1257C5C004681D5?openDocument&Highlight=0,>.

3.5 Souběh s jinými trestnými činy

K souběhu více trestných činů dochází tehdy, jestliže pachatel spáchá dva nebo více trestných činů a to dříve, než bude pro některý z nich odsouzen. Tedy než bude za takový čin vyhlášen odsuzující rozsudek soudem prvního stupně.³¹

Společně s naplněním skutkové podstaty trestného činu nebezpečného pronásledování se pachatel může dopustit dalšího jednání naplňující skutkovou podstatu jiného trestného činu. Mezi nejčastěji páchané trestné činy v jednočinném souběhu s trestným činem nebezpečné pronásledování náleží omezování osobní svobody (§ 171 TZ), porušování domovní svobody (§ 178 TZ), vydírání (§ 175 TZ), pomluva (§ 184 TZ), poškození cizí věci (§ 228 TZ), výtržnictví (§ 358 TZ) nebo týrání zvířat (§ 302 TZ).³²

Uvedené souběhy si lze představit na konkrétních příkladech. Podezřelý při splnění podmínek trestného činu nebezpečného pronásledování svoji výhrůžku ublížením na zdraví podpoří poničením laku karoserie vozidla poškozeného, přičemž poškozenému tímto vznikne škoda nikoli nepatrná. Obdobně může podezřelý podpořit svoji výhrůžku ublížením na zdraví nebo jiné újmy tím, že poškozenému zašle videonahrávku, na které demonstrativně bude ukazovat, co by s poškozeným provedl, přičemž v roli poškozeného bude zvíře (kočka, pes), které bude podezřelý zvláště surovým nebo trýznivým způsobem týrat.

Podle Šámala³³ však není vyloučen ani souběh s trestným činem nebezpečného vyhrožování (§ 353 TZ), a to především pokud by se jednalo o formy jednání uvedené v § 354 odst. 1 písm. b), c), d) a e) TZ. Naopak Novotný³⁴ uvádí, že jednočinný souběh je vyloučený z toho důvodu, že nebezpečné pronásledování je ve vztahu speciality k nebezpečnému vyhrožování. O jednočinný souběh trestného činu nebezpečného pronásledování s trestným činem nebezpečným vyhrožováním se bude jednat zejména tehdy, kdy výhrůžka pachatele dosáhne větší míry závažnosti než je požadována v § 354 odst. 1 písm. a) TZ.

³¹ NOVOTNÝ, F., SOUČEK, J. et al. *Trestní právo hmotné. 3. vyd.* Plzeň: Aleš Čeněk, 2010. s. 352.

³² ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník I: komentář.* Praha: C.H. Beck, 2009. s. 3014.

³³ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník I: komentář.* Praha: C.H. Beck, 2009. s. 3014.

³⁴ NOVOTNÝ, O., GRIVNA, T., ŠÁMAL., P. a VOKOUN, R. *Trestní právo hmotné – zvláštní část 2, 6. přepracované vydání.* Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010-2012, s. 465.

Konzumpce závažnějším poruchovým trestným činem nastává tehdy, splní-li pachatel výhrůžku ublížením na zdraví nebo jiné újmy. Důvodem vyloučení jednočinného souběhu zde může být poměr speciality či subsidiarity mezi jednotlivými skutkovými podstatami, faktická konzumpce trestných činů a případy, u kterých se bude jednat o pokračování v trestném činu, o hromadné trestné činy nebo trvající trestné činy.³⁵ Zpravidla tak bude trestný čin nebezpečné pronásledování konzumován s trestnými činy vražda (§ 140 TZ), těžké ublížení na zdraví (§ 145 TZ), ublížení na zdraví (§ 146 TZ), obecné ohrožení (§ 272 TZ), zbavení osobní svobody (§ 170 TZ), zavlčení (§ 172 TZ), loupež (§ 173 TZ), vydírání (§ 175 TZ), útisk (§ 177 TZ), neoprávněné nakládání s osobními údaji (§ 180 TZ), znásilnění (§ 185 TZ) nebo Sexuální nátlak (§ 186 TZ).³⁶

Tedy lze si představit podezřelého, který bude svoji oběť pronásledovat s cílem mít s ní pohlavní styk, přičemž ji své touhy dlouhodobě sděluje prostřednictvím SMS zpráv. Touhy podezřelého po nějaké době následně vygradují natolik, že svoji oběť znásilní. Jiným příkladem může být, kdy trestný čin nebezpečné pronásledování je páchaný ze msty nebo s cílem oběti více uškodit. Např. podezřelý poškodí brzdové ústrojí na motorovém vozidle své oběti, přičemž toto poškození bude mít za následek dopravní nehodu, při níž bude oběti způsobena těžká újma na zdraví.

Dle Šámala je v těchto případech vyloučen jednočinný souběh. Tedy nebude tak možné uložit úhrnný trest. Vzhledem k faktické konzumpci tak uvedené trestné činy absorbují trestný čin nebezpečné pronásledování a trest tak bude ukládán pouze za trestný čin z nich nejpřísněji trestný. Jinými slovy je škoda nemožnosti uložení úhrnného trestu, neboť podle § 43 odst. 1 TZ by pak mohl soud uložit podezřelému trest odnětí svobody v rámci trestní sazby, jejíž horní hranice by byla zvýšena o jednu třetinu.

³⁵ NOVOTNÝ, F., SOUČEK, J. et al. *Trestní právo hmotné*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010. s. 353.

³⁶ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník I: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2009. s. 3014.

4 Stalking z pohledu psychologie a kriminologie

Tato kapitola je věnována nebezpečnému pronásledování z pohledu psychologie a kriminologie. Z tohoto hlediska bývá oproti trestněprávní rovině poškozený označován jako **oběť** a podezřelý (či pachatel) jako **pronásledovatel** (v kriminologickém směru označení zůstává). Dalším rysem je rozlišení podezřelého – pronásledovatele neboli je to typologie. Zatímco skutková podstata trestného činu nebezpečné pronásledování stanoví, že pachatelem může být jakákoliv trestně odpovědná fyzická osoba (viz. kap. 3.2, str. 19), psychologický a kriminologický náhled má v tomto směru odstupňované širší členění typů pachatele.

Obdobně jako při vymezení pojmu stalking, lze v odborné psychologické literatuře nalézt více pojetí a náhledů při stanovení typologie pronásledovatelů a určování druhů stalkingu.³⁷ Větší část této pasáže bude věnována typologii pachatelů z pohledu psychologie, neboť lépe popisuje jednotlivé druhy stalkingu. Součástí této pasáže bude stanovisko, které bylo vypracováno Odborem bezpečnosti politiky ministerstva vnitra ve spolupráci s Čírtkovou. Toto stanovisko je určeno především pro policejní praxi, přičemž má pomoci policejnímu orgánu při základních krocích v určování právní kvalifikace protiprávního jednání či samotném rozeznání stalkingu.

S tímto souvisí též posouzení nebezpečnosti jednotlivých typů pronásledovatelů a vyhodnocení míry rizika spočívajícího v možnosti (pravděpodobnosti) gradování agrese, zákeřnosti či četnějších kontaktů pronásledovatele s obětí.

4.1 Posuzování nebezpečnosti stalkingu

Pro posouzení míry nebezpečnosti stalkingu je zapotřebí zjistit a následně vyhodnotit veškeré dostupné informace v konkrétním případě. Těmi jsou především informace o pronásledovateli a jeho oběti. Za podstatné je třeba zmínit, že hlavní roli v rámci stalkingu hrají vztahy a motivace. Tyto můžeme rozlišit na **reálné** a **iluzorní**.

³⁷ EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo. [online]. Praha: EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo, 2011 [cit. 2019-02-23]. Dostupné z WWW: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/stalking-z-kriminologickeho-pohledu-se-zamerenim-na-pachatele-a-obet-73846.html>>.

Klíčový znak pro posuzování pronásledování a vyhodnocení „psychologie“ pachatele, by měl být podle expertů především **vztah k oběti**.³⁸ Pronásledování se pak dle empirických zjištění nejčastěji objevuje u těchto typů vztahů:

- **Osobní** – jedná se o intimní vztahy mezi partery či milenci, v ojedinělých případech i mezi sousedy
- **Pracovní** – zde si lze představit vztah mezi vedoucím a podřízeným či vztah mezi bývalým zaměstnancem a zaměstnavatelem, v ojedinělých případech si lze představit i vztah mezi lékařem a pacientem
- **Mediálně zprostředkované** – jedná se o pronásledování celebrit, herců, zpěváků, politiků apod.

Vedle zmíněných typů vztahů lze zařadit i stalking v iluzorních vztazích. Stalker chce vytvořit to, co doposud existuje jen v jeho domnělých představách.

Kromě uvedených vztahů byla zmíněna jako zásadní faktor i motivace pronásledovatele. Mullen³⁹ tak rozdělil motivační jednání do pěti hlavních vzorců:

- reakce na odmítnutí,
- hledání intimity a blízkosti za každou cenu,
- ventilování hostility a nenávistnosti (sklon k nepřátelským agresivním impulzům navenek, tendence ublížit jiné osobě nebo skupině osob, nepřátelství)⁴⁰
- pronásledování z nedostatku kompetencí řešit vzniklou situaci jinak,
- pronásledování jako důsledek predátorské (útočné) agresivity.

Zmíněné vzorce hrají důležitou roli v tom, jak zacházet s pronásledovatelem. Pro názorný příklad může být uveden pronásledovatel, který hledá intimitu za každou

³⁸ Oblastní centrum klinické a dopravní psychologie [online]. Most: Oblastní centrum klinické a dopravní psychologie, 2008 [cit. 2019-02-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.psychomost.cz/view.php?navezclanku=psychologicke-poznatky-k-nebezpecnosti-pronasledovani-stalking&cisloclanku=2008040002>>.

³⁹ Psychologické poznatky k nebezpečnosti pronásledování (stalking) [cit. 2019-02-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.psychomost.cz/view.php?navezclanku=psychologicke-poznatky-k-nebezpecnosti-pronasledovani-stalking&cisloclanku=2008040002>>.

⁴⁰ Slovník cizích slov [cit. 2019-02-23]. Dostupné z WWW: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/hledat?cizi_slovo=hostilita&typ_hledani=prefix>.

cenu. Tento má vážnou duševní poruchu, přičemž účinnost právních opatření se míjejí účinkem a na místo toho by měla být zajištěna spolupráce s psychiatry. Opakem toho pak může být pronásledovatel, u kterého převažuje reakce na odmítnutí. U tohoto se lze domnívat, že bude mít větší respekt k formálním právním krokům.

4.1.1 Informace o pronásledovateli

V reakci na motivační jednání, které Mullen⁴¹ rozdělil do pěti vzorců, lze pronásledovatele rozdělit do těchto skupin:

- a) **Odmítnutý pronásledovatel** – je takový, který se dopouští stalkingu z důvodu ukončeného reálného vztahu (intimní, rodinný, pracovní, obchodní atd.). V tomto případě je nejčastějším typem tzv. ex-partner. Stalker se zde snaží o smíření se svou obětí nebo naopak touží po pomstě z důvodu jeho odmítnutí. Agresivita a nebezpečnost takového stalkera je více než pravěpodobná. V těchto případech hrozí vysoké riziko napadení, vyhrožování oběti, a její psychické a sociální poškozování. Zejména u ex-partner stalkerů je vysoká pravděpodobnost opakování takového jednání vůči nové oběti – jejich další partnerce/partnerovi.
- b) **Hledač intimity** – se řadí do skupiny pronásledovatelů, kteří si přejí založit vztah s osobou, do které se zamilovali. Odmítavou reakci této osoby v zásadě nepřipouštějí. Ve většině případů jsou neodůvodněně přesvědčeni, že s danou osobou mají již partnerský vztah. U tohoto typu je nízké riziko napadení, avšak vysoké riziko tvrdošijnosti.
- c) **Nekompetentní nápadník** – pojmenován i jako ctitel narozdíl od hledače intimity, který netouží po trvalém vztahu. Jeho cílem je pouze setkání nebo sexuální zážitek. Kvůli své nešikovnosti a neobratnosti však zažívá odmítavé jednání ze strany oběti. Opět riziko napadení tohoto typu pronásledovatele je poměrně nízké. Hrozí zde ale vysoké riziko opakování jeho jednání vůči nové oběti a také vysoké riziko, že bude oběti opět vyhrožovat.

⁴¹ EPRAVO.CZ – Sbíрка zákonů, judikatura, právo. [online]. Praha: EPRAVO.CZ – Sbíрка zákonů, judikatura, právo, 2011 [cit. 2019-02-23]. Dostupné z WWW: <<https://www.epravo.cz/top/clanky/stalking-z-kriminologickeho-pohledu-se-zamerenim-na-pachatele-a-obet-73846.html>>.

- d) **Zlostný pronásledovatel** – svoji oběť pronásleduje z pomstichtivých důvodů, neboť má pocit, že mu byla neprávem způsobena obětí újma. Tato újma může být jak skutečná, tak domnělá. Sám se tak cítí být obětí. Zlostný pronásledovatel exceluje ve vyhrožování, dále v psychickém a sociálním poškozování oběti.
- e) **Predátorský pronásledovatel** – se vůči své oběti chová nenápadně a diskrétně, ve svém pronásledování je vypočítavý a jakmile má o oběti dostatek informací, zaútočí na ni. Má přímo radost, když může oběti v náznacích ukazovat, že ji sleduje. Podtextem pronásledování je útočné sexuální chování. Riziko napadení, vyhrožování a tvrdošijnosti pronásledovatele, je nízké. Logicky pak vysoké riziko je v psychickém a sociálním poškozování oběti a též v opakování vůči nové oběti.

Dále je nutno poukázat na jedinečný projekt, za kterým stál Boon a Sheridan ve spolupráci s řadou policistů zabývajících se profilováním pachatelů s dalšími specialisty. Cílem tohoto projektu, který vznikl v roce 2002 ve Velké Británii, bylo vytvořit typologii přímo pro policejní praxi. Na základě rozsáhlého výzkumného projektu, bylo vyvinuto úsilí tvůrců získat, pokud možno kompletní údaje o vývoji celkem 124 reálných případů, ve kterých byly poprvé využity údaje od obětí stalkingu. Vytvořená typologie pak rozděluje pronásledovatele do čtyř skupin, přičemž popisuje frekvenci jejich výskytu ale i základní postup, jak řešit skutečné případy. Čírtková⁴², s odkazem na tuto typologii pronásledovatele rozděluje:

- a) **Pronásledování expartnerem** – jedná se o nejčtenější výskyt všech případů, který činí 50 %. Je charakterizován značným nepřátelstvím, negativními emocemi, což má za následek vysoké riziko fyzického násilí či poškozování věcí, které je podporováno pomstou. Skutečnost, že se stávají předmětem zájmu Policie, jim nevdá. Doporučení je vyhnout se jakéhokoliv kontaktu s pronásledovatelem.
- b) **Pronásledování umanutým (poblázněným) obdivovatelem** – počet výskytu je asi 18 %. Pronásledovatel v tomto případě svoji oběť vnímá spíše jako svůj idol. Riziko fyzického násilí se snižuje na minimum a je spíše nepravděpodobné. V případě mladého pronásledovatele se doporučuje

⁴² Čírtková, L. *Forenzní psychologie*. Plzeň. Aleš Čeněk, 2009, 232-234 s.

poradenství a vhodnou psychologickou intervencí. V případě pronásledovatele, který je ve středním věku se doporučuje obdobný postup, jenž je doplněn přerušением všech fyzických kontaktů, kterou má s obětí.

- c) **Fixovaný pronásledovatel s psychickými poruchami** – počet výskytu je asi 20 %. Zde se uvádí další dvě podskupiny, které jsou rozděleny na základě nebezpečnosti. První je **méně nebezpečný fixovaný pronásledovatel** a druhá **fixovaný pronásledovatel se zvýšenou nebezpečností**. Charakteristické znaky pro méně nebezpečného fixovaného pronásledovatele jsou např. má blízko k duševní poruše osobnosti a chování, nepoužívá silné hrozby, dokáže s obětí velice dobře manipulovat, představuje si a věří, že oběť touží o jeho kontaktování. Opět se doporučuje přerušit veškeré kontakty, přičemž se od oběti požaduje aktivní jednání v podobě jasného odmítnutí s vyhledáním právní pomoci.

Na rozdíl od něj fixovaný pronásledovatel se zvýšenou nebezpečností je charakterizován agresivitou, která je kolikrát doprovázena sexuální motivací a specifickou úrovní nevypočitatelnosti. Doslova bombarduje svoji oběť pokusy o kontakt jakýmkoliv způsobem. Doporučuje se odstranění všech kontaktů s pronásledovatelem a apelovat na jeho psychiatrické či forenzní přezkoumání.

- d) **Sadistický pronásledovatel** – odhad jeho výskytu je kolem 12 %. Ze všech uvedených typů je tento považován za nejnebezpečnějšího. Jsou pro něho charakteristické tyto znaky: značně agresivní chování s předpokladem vzrůstajícího stupně násilí, střídání projevů násilnosti s laskavostí, snaží se o kontrolu života své oběti, citová chladnost. V těchto případech se doporučuje bezprostřední izolace oběti do svého pronásledovatele. Není výjimkou nutnost utajení pobytu oběti, jelikož pronásledovatel je poháněn svou motivací získat oběť znovu pod svoji kontrolu.

Ani z pohledu kriminologie nelze říci, že typologie pachatelů je jednotná. Opět i zde existuje velké množství typologií pachatelů, z nichž se často objevuje typologie

zaměřená na charakteristiky osobnosti pachatele. Jsou jimi biologické, psychologické a sociologické.⁴³

Na závěr lze tedy shrnout nejčastější důvody stalkingu, kterými jsou snaha pronásledovatele svoji oběť ovládat, kontrolovat a mít nad ní naprostý dohled a moc. Rozdíl mezi mužským pronásledovatelem a ženským pronásledovatelem je, že muži se většinou uchylují k obtěžujícímu chování. Na rozdíl ženy využívají k obtěžování SMS zprávy, dopisy, telefonáty. Jedno mají pronásledovatelé společné. Za své jednání se necítí být žádným způsobem odpovědní a omlouvají jej tím, že vinu přehodí na svoji oběť, která je tímto měla vyprovokovat nebo v oběti vidí svoji osudovou lásku.⁴⁴

4.1.2 Charakteristika oběti

Obětí stalkingu se může stát jakákoliv fyzická osoba, a to bez ohledu na svůj věk, sociální zařazení, pohlaví, vzhled apod. Podle výzkumů se však nejčastěji jedná o ženy, které jsou typicky svobodné bez partnera nebo krátce po rozchodu.⁴⁵ Většinou se jedná o velmi submisivní ženy, které jsou lehce ovlivnitelné, nedovedou odporovat, často se podřizují, samy se utvrzují v názoru, že dělají věci špatně, nedovedou říct jasné „ne“, čímž pronásledovatele podněcují k dalšímu jednání. *„Při řešení případu je třeba zjistit, jaké má oběť objektivně možnosti pro zajištění svého bezpečí (zda může přechodně bydlet u blízkých osob, jestli si může pořídit bezpečnostní zajištění bytu atp.).“⁴⁶*

K obětím stalkingu lze zařadit i tzv. **falešné oběti**. Tato nepravá oběť činí své jednání za účelem pomsty, získání pozornosti, získání jistých výhod či alibi apod. Svou viktimizaci pouze předstírá. Může se však jednat i oběť trpící psychickou poruchou (paranoia, schizofrenie).

Z hlediska viktimologie, která je součástí kriminologie, jež se zabývá obětí trestného činu, je důležité zodpovědět následující otázky. Jaké jsou její biologické, sociální a psychické rysy, jaké jsou či byly vztahy mezi obětí a pachatelem, jaký je proces viktimizace (zejm. role oběti v něm), jaká je role oběti v průběhu odhalování,

⁴³ NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J., a kol. *Kriminologie, 2., přepr. vyd.*. Praha: ASPI Publishing, 2004, s 115-116.

⁴⁴ Bílý kruh bezpečí [cit. 2019-02-14] Dostupné z WWW: <<https://www.bkb.cz/pomoc-obetem/trestne-ciny/nebezpecne-pronasledovani/>>.

⁴⁵ Bílý kruh bezpečí [cit. 2019-02-14] Dostupné z WWW: <<https://www.bkb.cz/pomoc-obetem/trestne-ciny/nebezpecne-pronasledovani/>>.

⁴⁶ ČÍRTKOVÁ, L. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha: Grada, 2008. s. 53.

vyšetřování a soudního projednání věci, jak lze oběti pomoci a ochránit osoby před viktimizací.⁴⁷ Na rozdíl od psychologie zkoumající důsledky, které pro oběť mají nebo měly, jednání pronásledovatele, kriminologie odpovídá na otázku, proč se osoba vůbec obětí stala. Podle tzv. „viktimologické viny“ lze oběti rozdělit na ty, které si zaviniily svou viktimizaci samy (individuálně – např. oběť provokatér nebo příslušností k rizikové skupině, jež je negativně hodnocena – např. prostitutka) a na oběti, které si svou viktimizaci nezaviniily (individuálně – např. jeden se zastane druhého nebo příslušností k rizikové skupině, jež je pozitivně hodnocena – např. policista).⁴⁸

4.2 Doporučený postup policejnímu orgánu při řešení přijatého oznámení s podezřením na stalking

Obsah této podkapitoly bude věnován tzv. kuchařce pro policejní orgán, tedy návodu, jak si má počínat při přijetí oznámení s podezřením na stalking.

4.2.1 První kontakt s obětí

Od policisty, který je ve styku s obětí, je vyžadována trpělivost a pochopení z důvodu, že oběť může být vlivem psychických následků vystresovaná, což může značně ovlivnit její svědeckou výpověď. Informace, které se policista dozví, jsou velmi důležité pro vyhodnocení případu, popř. jak bude dále ve věci postupováno.

Při rozhovoru s obětí a následném výslechu, je vhodné použít základní otázky. Základní otázky jsou rozděleny do tří okruhů:

- a) *„Důležité informace o konkrétní podobě stalkingu – Kdy začal stalking? Kdo je pronásledovatelem (známý či neznámý pachatel)? Jaké jsou konkrétní způsoby pronásledování? Jaká je doba trvání a intenzita pronásledování? Zda a jak pronásledovatel vyhrožuje oběti? Došlo už na násilí (poškození věci, ničení majetku oběti apod.)? Co předcházelo samotnému pronásledování? V případě pachatele „ex-partnera“ je nutné zjistit, zda v předcházejícím vztahu se vyskytovalo domácí násilí (kritérium pro zvýšenou ohroženost oběti)!*

⁴⁷ NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J., a kol. *Kriminologie, 2., přepr. vyd.*, Praha: ASPI Publishing, 2004, s 139-141.

⁴⁸ NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J., a kol. *Kriminologie, 2., přepr. vyd.*, Praha: ASPI Publishing, 2004, s 148-149.

- b) **Důležité informace o chování oběti a jejich pokusech zastavit pronásledování** – v případě známého pronásledovatele: Zda a jak sdělila oběť, že si nepřeje žádné kontakty? Jaká opatření na svou ochranu a stopnutí stalkingu již oběť učinila? Jaké problémy a potíže ji stalking doposud způsobil? Jaké důvody má pro své obavy? Čeho se nejvíc obává? Jaké možnosti má oběť pro zajištění vlastního soukromí a bezpečí? Kdo je o její situaci informován (rodina, zaměstnavatel atd.)?
- c) **Důležité informace o stalkerovi** – v případě známého pronásledovatele – Odkud zná oběť stalkera (partner, kolega z práce, propuštěný zaměstnanec, soused apod.)? Měla oběť kontakt se stalkerem? Jaký, jak dlouhý? Zná oběť osobní historii, rodinu a sociální vazby stalkera? Rozešli se rodiče stalkera, když byl ještě dítětem? Zažil stalker domácí násilí v původní rodině? Zažil jiné podoby násilí? Kdo byl/ je pro stalkera referenční osobou (tedy autoritou, na kterou dá – matka, kamarád, nadřízený apod.)? Jak lze charakterizovat sociální vztahy a kompetence stalkera? Zná oběť zvyky, postoje, pocity a emocionální chování stalkera? Jak hodnotí jeho potenciál k násilnostem? Konzumuje pronásledovatel alkohol, drogy? Jak to ovlivňuje jeho chování? Má v držení zbraň? Jak reaguje na úřady a jejich nařízení? Má kriminální anamnézu? Jaký je kulturní původ/zázemí stalkera? Existují okolnosti, které mohou vyhrotit situaci?⁴⁹

Na základě odpovědí na výše uvedené otázky, může následně policista správně určit právní kvalifikaci případu, ve kterém tak může i zjistit základní profil pronásledovatele. Vhodně tak může rozhodnout o následujícím postupu a případně řešit záležitost možné pomoci a ochrany oběti (viz. kap. 5, nebo zvážit využití poradny-Bílý kruh bezpečí).

4.2.2 Orientační posouzení rizika případu

Z preventivních důvodů by se měl policista zaměřit též na orientační posouzení rizika, které může hrozit oběti ze strany pronásledovatele v časovém intervalu od kontaktu oběti s policií. Konkrétně se bude jednat o případné fyzické napadení oběti pronásledovatelem. K posouzení vážnosti rizika napadení je doporučeno a sledovat tyto kritéria:

⁴⁹ Ministerstvo vnitra, Stanovisko odboru bezpečnostní politiky k některým problémům spojeným s výkladem skutkové podstaty nebezpečné pronásledování z března 2010, str. 4-5

- „pronásledovatel zjevně vyhrožuje oběti ublížením na zdraví nebo usmrcením (tzv. avízování zločinu),
- pronásledovatel se již dříve pokusil výhrůžky realizovat (např. na oběť najížděl autem),
- pronásledovatel má přehled o pohybu oběti (ví, kde ji může najít),
- pronásledovatel obtěžoval či ohrožoval oběť již dříve i na veřejnosti,
- pronásledovatel má střelnou zbraň,
- pronásledovatel je umanutě fixovaný na oběť, tzn., že z jeho chování je zřejmé, že je lhostejný k následkům eventuálního činu (už je mu vše jedno),
- pronásledovatel ignoruje normy a zákony, porušil či nedodržel úřední nařízení či rozhodnutí (např. předběžná opatření, návštěvy u lékaře, sociálního pracovníka atd.), pokračuje v pronásledování i přesto, že už byl policií usměrnován/řešen a
- policii je známo, nebo může z dostupných skutečností dovodit, že pronásledovatel trpí závažnou duševní poruchou nebo poruchou osobnosti ve stádiu dekompenzace (tj. zhoršení např. v důsledku situačních stresů).⁵⁰

Je důležité vědět, že výskyt, byť jednoho rizikového faktoru, je signalizací ohrožení oběti.

⁵⁰ Ministerstvo vnitra, Stanovisko odboru bezpečnostní politiky k některým problémům spojeným s výkladem skutkové podstaty nebezpečné pronásledování z března 2010, str. 3

5 Zákonné prostředky využívané v případě páchaní trestného činu nebezpečné pronásledování, s důrazem na ochranu poškozeného

Možností, které orgány činné v trestním řízení mají k dispozici, aby poskytly ochranu poškozenému před jednáním pachatele, není mnoho. Níže bude představena alespoň jejich základní škála.

5.1 Krátkodobá ochrana

Podle § 50 zák. č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o Policii České republiky), lze poškozenému nabídnout poskytnutí krátkodobé ochrany. Krátkodobá ochrana je poskytována ze strany Policie ČR za splnění určitých předem daných podmínek. Tento institut spočívá ve fyzické ochraně, dočasné změně místa pobytu, v použití zabezpečovací techniky i poradensko-preventivní činnosti. Aby mohla být krátkodobá ochrana poskytnuta, musí dotčená osoba k tomuto dát souhlas. Za splnění zákonných podmínek lze krátkodobou ochranu poskytnout i osobám blízkým poškozenému, kterým hrozí újma na zdraví nebo jiné vážné nebezpečí.

V konkrétních případech si lze využití krátkodobé ochrany osoby představit zejména, kdy intenzita pachatele dosahuje již vysoké gradace. Například je poškozenému ze strany pachatele vyhrožováno ublížením na zdraví, dochází k neustálému vyhledávání jeho osobní blízkosti, k ničení majetku poškozeného, k fyzickému napadení apod.

Mohou nastat i takové situace, při kterých nedochází k bezprostřednímu útoku na život nebo zdraví poškozeného, avšak v odůvodněných případech existuje riziko hrozící újmy na zdraví nebo jiného vážného nebezpečí. V takových případech je krátkodobá ochrana realizována v rámci preventivních opatření (např. zpracování plánu-metodiky, častější kontrola místa bydliště poškozeného, zapojení více oddělení-hlídek atd.).

Krátkodobá ochrana osoby se většinou poskytuje na **dobu nezbytně nutnou**, bývá proto ukončena zadržením pachatele nebo v okamžiku, kdy výhrůžky či útoky z jeho strany ustaly.

5.2 Vykázání

Vykázání je uvedeno v hlavě sedmé zákona o Policii České republiky (§ 44-47). Ačkoliv možnost vykázání přímo nesouvisí s trestným činem nebezpečného pronásledování, má s ním úzkou spojitost. Policie ČR tohoto institutu využívá především v případech, kdy dochází k častým útokům a lze předpokládat, že se pachatel dopustí nebezpečnějšího útoku, který bude veden proti životu nebo zdraví, nebo zvláště závažnému útoku proti lidské důstojnosti. V praxi se jedná většinou o spory mezi partnery, kteří žijí ve společné domácnosti. Může tak docházet k naplňování znaků skutkových podstat trestných činů ublížení na zdraví (§ 146 TZ), týrání osoby žijící ve společném obydlí (§ 199 TZ), nebezpečné vyhrožování (§ 353 TZ) apod., ve kterých je předmětem útok na život nebo zdraví anebo způsobení jiné újmy. Obecně si zde můžeme představit různé druhy domácího násilí. V případě takového jednání je pak policista oprávněn ze společného obydlí vykázat útočící osobu, a to po dobu nejdéle 10 dnů (tedy 10 krát 24 hodin) ode dne jeho provedení, přičemž tato doba nelze zkrátit ani se souhlasem poškozeného.⁵¹

Kromě vykázání ze společného obydlí je automaticky zahrnuto i vykázání z bezprostředního okolí společného okolí, čímž se rozumí takové okolí nemovitosti, ve kterém je společné obydlí, jež s tímto přímo sousedí.⁵² Společným obydlím je nutno rozumět takové prostory, které ohrožená osoba s násilnou osobou dlouhodobě obývají, tedy se nejedná o přechodné nebo krátkodobé obývané prostory, např. pokoj na hotelu.

Institut vykázání v souvislosti s nebezpečným pronásledováním má další opatření, které spočívá v povinnostech vykázané osoby, především zdržet se vstupu do prostoru vymezeného policejním orgánem a zdržet se styku či navazování jakéhokoliv kontaktu s ohroženou osobou. Jakéhokoliv znamená nejen fyzického, ale i např. navazování kontaktu prostřednictvím telekomunikačních prostředků.

⁵¹ VANGELI, B., *Zákon o Policii České republiky: komentář. 2. vyd.*, Praha: C.H. Beck, 2014, 181 s. Beckovy komentáře.

⁵² VANGELI, B., *Zákon o Policii České republiky: komentář. 2. vyd.*, Praha: C.H. Beck, 2014, 180 s. Beckovy komentáře.

Ohrožená osoba je mimo jiné poučena o možnosti podání návrhu na vydání předběžného opatření podle zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních (dále jen ZŘS). Tomuto institutu je věnována následující podkapitola.

5.3 Předběžné opatření podle zákona o zvláštních řízeních soudních

Zákonné podmínky **předběžného opatření** jsou uvedeny v ZŘS pod § 400 až 414. Předběžné opatření, lze vydat pouze na návrh poškozeného, přičemž o tomto návrhu do 48 hodin rozhoduje příslušný obecný soud navrhovatele (poškozeného). Tímto se myslí místně příslušný soud, v jehož obvodě má navrhovatel místo trvalého bydliště. V případě, že je předběžné opatření vydáno, jsou odpůrci (pachateli) uloženy obdobné příkazy a zákazy kopírující povinnosti uvedené ve vykazání podle zákona o Policii České republiky.

Trvání předběžného opatření je 1 měsíc od jeho vykonatelnosti. Před uplynutím této doby může navrhovatel (poškozený) podat návrh na prodloužení doby trvání předběžného opatření. Podle § 411 odst. 2 ZŘS pak při rozhodování o návrhu soud vezme v úvahu zejména trvání stavu ohrožení navrhovatele, majetkové či jiné poměry účastníků, včetně vlastnických a jiných vztahů ke společnému obydlí, na které se vztahuje předběžné opatření, a další rozhodné okolnosti včetně dalších probíhajících řízení mezi účastníky. Předběžné opatření pak končí nejpozději uplynutím 6 měsíců od jeho vykonatelnosti.

Předběžné opatření lze vydat i proti osobě, která nežije ve společné domácnosti s poškozeným. Může to být případ osoby, která je známa a poškozeného sleduje, čeká u něho před domem, kontaktuje ho různými způsoby, vyhrožuje mu, přičemž veškeré jednání je konáno proti vůli poškozeného.

5.4 Předběžná opatření podle trestního řádu

Předběžná opatření podle trestního řádu lze již uložit obviněnému v průběhu trestního řízení, a to ihned po zahájení trestního stíhání ve smyslu § 160 odst. 1 TŘ. Zvolené předběžné opatření pak trvá do právní moci rozsudku či jiného rozhodnutí, kterým řízení končí. Jejich hlavním účelem je ochrana života, svobody, lidské

důstojnosti, ochrana osob blízkých poškozeného, ale i ochrana společnosti jako celku. Předběžná opatření jsou zakotvena v § 88b až § 88o TŘ.⁵³

Mezi přední výhody patří to, že „*oproti institutu vazby není možnost uložení předběžných opatření omezena pouze na úmyslné trestné činy s horní hranicí vyšší než dvě léta a nedbalostní trestné činy s horní hranicí trestní sazby vyšší než tři léta (srov. § 68 odst. 2 tr. řádu)*“.⁵⁴ Dalšími výhodami jsou pak různorodější druhy předběžných opatření, taxativně uvedené v § 88c TŘ a zvláště pak zákaz styku s určitými osobami podle § 88d trestního řádu, které se užije jako nejvhodnější předběžné opatření v souvislosti s trestným činem nebezpečné pronásledování či tzv. domácím násilím. O uložení tohoto předběžného opatření již rozhodne v přípravném řízení státní zástupce a v řízení před soudem předseda senátu.

V případě porušení uloženého předběžného opatření může příslušný orgán činný v trestním řízení rozhodnout o uložení pořádkové pokuty, uložení jiného druhu předběžného opatření nebo o vzetí obviněného do vazby. „*Porušení předběžného opatření zákazu vstupu do obydlí podle § 88e tr. řádu a zákazu styku s určitými osobami podle § 88d tr. řádu by bylo možné posoudit i podle ustanovení o zákazu maření výkonu úředního rozhodnutí a vykázání podle § 337 odst. 2 tr. zákoníku*“.⁵⁵

5.5 Vazba

Dalším prostředkem, který může pomoci k ochraně poškozeného a znemožnění pokračování páčání trestné činnosti pachatele je institut vazby. „*Vazba je institutem*

⁵³ Podle § 88c TŘ může být obviněnému předběžným opatřením uložen

- a) zákaz styku s poškozeným, osobami jemu blízkými nebo s jinými osobami, zejména svědky (dále jen „zákaz styku s určitými osobami“),
- b) zákaz vstoupit do společného obydlí obývaného s poškozeným a jeho bezprostředního okolí a zdržovat se v takovém obydlí (dále jen „zákaz vstupu do obydlí“),
- c) zákaz návštěv nevhodného prostředí, sportovních, kulturních a jiných společenských akcí a styku s určitými osobami,
- d) zákaz zdržovat se na konkrétně vymezeném místě,
- e) zákaz vycestování do zahraničí,
- f) zákaz držet a přechovávat věci, které mohou sloužit k páčání trestné činnosti,
- g) zákaz užívat, držet nebo přechovávat alkoholické nápoje nebo jiné návykové látky,
- h) zákaz hazardních her, hraní na hracích přístrojích a sázek (dále jen „zákaz her a sázek“), nebo
- i) zákaz výkonu konkrétně vymezené činnosti, jejíž povaha umožňuje opakování nebo pokračování v trestné činnosti (dále jen „zákaz výkonu konkrétně vymezené činnosti“).

⁵⁴ JELÍNEK, J. a kolekt. *Trestní zákoník a trestní řád s pozn. a judikaturou*. 7.vyd., Praha: Leges, 2017, 774 s.

⁵⁵ JELÍNEK, J. a kolekt. *Trestní zákoník a trestní řád s pozn. a judikaturou*. 7.vyd., Praha: Leges, 2017, 783 s.

*trestního řízení, je to procesní úkon, kterým se zajišťuje osoba obviněná pro účely trestního řízení a výkon trestu. Atributem institutu vazby je dočasná ztráta osobní svobody obviněného.*⁵⁶ Důvody vazby jsou uvedeny v § 67 TŘ.⁵⁷ Z tohoto plyne fakt, že pro pachatele je vzetí do vazby tím nejpřísnějším způsobem, jelikož je citelně zasáháno do jeho práv a svobod, ale zároveň je nejvhodnějším eliminačním prostředkem, který bezpečně ochrání poškozeného.

§ 68 TŘ pak stanoví, za jakých podmínek lze vzít osobu do vazby. Kromě toho, že musí být proti takové osobě zahájeno trestní stíhání, je dalším faktorem za jaký trestný čin, lze obviněného vzít do vazby. Podle § 68 odst. 2 TŘ nelze vzít obviněného do vazby, pokud se bude jednat o úmyslný trestný čin, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož hranice nepřevyšuje dvě léta, nebo trestný čin spáchaný z nedbalosti, na který zákon stanoví trest odnětí svobody, jehož horní hranice nepřevyšuje tři léta.

Z uvedeného lze dovodit, že v případě páchaní trestného činu nebezpečné pronásledování, je aplikace vazebního stíhání možná u kvalifikované skutkové podstaty, neboť splňuje podmínku trestu odnětí svobody. Aby se vazební stíhání týkalo i základní skutkové podstaty, musel by obviněný splnit alespoň jeden z šesti důvodů, jež jsou taxativně vyjmenované v § 68 odst. 3 TŘ. Uvedené důvody jsou de facto protiklady uvedených důvodů vazby v § 67 TŘ. Další možností podle § 68 odst. 4 TŘ, kdy lze vzít obviněného do vazby a nemusí být splněna podmínka uvedená v § 68 odst. 2 TŘ je, pokud je zároveň splněn důvod vazby uvedený v § 67 písm. c) TŘ. Tedy ke vzetí do vazby obviněného se vyžaduje v takových situacích, aby byla zajištěna účinná ochrana poškozeného, zejm. ochrana jeho života, zdraví nebo jiného obdobného zájmu.⁵⁸

⁵⁶ JELÍNEK, J. a kolekt. *Trestní zákoník a trestní řád s pozn. a judikaturou*. 7.vyd., Praha: Leges, 2017, 707 s

⁵⁷ Podle § 67 TŘ Obviněný smí být vzat do vazby jen tehdy, jestliže z jeho jednání nebo dalších konkrétních skutečností vyplývá důvodná obava,

a) že uprhe nebo se bude skrývat, aby se tak trestnímu stíhání nebo trestu vyhnul, zejména nelze-li jeho totožnost hned zjistit, nemá-li stálé bydliště anebo hrozí-li mu vysoký trest,

b) že bude působit na dosud nevyslechnuté svědky nebo spoluobviněné nebo jinak mařit objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání, nebo

c) že bude opakovat trestnou činnost, pro niž je stíhán, dokoná trestný čin, o který se pokusil, nebo vykoná trestný čin, který připravoval nebo kterým hrozil.

⁵⁸ JELÍNEK, J. a kolekt. *Trestní zákoník a trestní řád s pozn. a judikaturou*. 7.vyd. Praha: Leges, 2017, 710 s

6 Trestně právní úprava v jiných zemích

6.1 Slovenská republika

Slovenská republika zařadila trestný čin nebezpečné pronásledování do trestního zákona více jak rok poté, co se tak stalo v České republice a to novelou č. 262/2011 Z. z. účinnou ke dni 01. 09. 2011, kterou se měnil zákon č. 301/2005 Sb., trestný poriadok (Trestní řád), ve znění pozdějších předpisů⁵⁹. Trestný čin nebezpečné pronásledování se nachází v hlavě deváté mezi trestnými činy proti jiným právům a svobodě v ustanovení § 360a.⁶⁰

V následujících podkapitolách jsou vytvořeny tabulky č. 1, 2 a 3, ve kterých je provedena vzájemná komparace skutkových podstat trestného činu nebezpečné pronásledování, včetně trestních sankcí.

6.1.1 Komparace znaků skutkové podstaty trestného činu nebezpečné pronásledování

Tabulka č. 1: Porovnání základní skutkové podstaty trestného činu nebezpečné pronásledování podle českého a slovenského trestního zákona⁶¹

zákon č. 40/2009 Sb.		zákon č. 300/2005 Z. z.	
§ 354 odst. 1 TZ		§ 360a odst. 1 STZ	
Dlouhodobě pronásleduje, přičemž jednání je způsobilé vzbudit důvodnou obavu o život nebo zdraví nebo o život nebo zdraví osob jemu blízkých		Dlouhodobě pronásleduje, že to může vzbudit důvodnou obavu o život nebo zdraví, život nebo zdraví jemu blízké osoby nebo podstatným způsobem zhoršit kvalitu života	
písm. a)	vyhrožuje ublížením na zdraví nebo jinou újmou	písm. a)	vyhrožuje ublížením na zdraví nebo jinou újmou

⁵⁹ <http://www.zakonypreludi.sk/zz/2011-262> [cit. 2019-02-24].

⁶⁰ ČENTÉŠ, J. *Trestný zákon: velký komentár*. 2. vyd. Bratislava: Eurokodex, 2015. s. 691.

⁶¹ Vlastní zpracování ze zákona č. 40/2009 Sb. *Trestní zákoník*, v platném znění a zákona č. 300/2005 Z. z. *Trestný zákon*, v platném znění.

	(jemu nebo osobám blízkým)		(jemu nebo jemu osobě blízké)
písm. b)	vyhledává osobní blízkost nebo sleduje	písm. b)	vyhledává osobní blízkost nebo sleduje
písm. c)	vytrvale prostřednictvím prostředků el. komunikací, písemně nebo jinak kontaktuje	písm. c)	kontaktuje prostřednictvím třetí osoby nebo služby el. komunikací, písemně nebo jinak proti jeho vůli
písm. d)	omezuje v obvyklém způsobu života	písm. d)	zneužije jeho osobních údajů za účelem získání osobního nebo jiného kontaktu
písm. e)	zneužije osobních údajů za účelem získání osobního nebo jiného kontaktu	písm. e)	jinak omezuje v jeho obvyklém způsobu života

Základní skutková podstata trestného činu nebezpečné pronásledování je velmi podobná základní skutkové podstatě tohoto trestného činu v České republice. Trestní sankce je ve slovenské právní úpravě obdobná jako v České republice s tím rozdílem, že nehrozí zákaz činnosti.

Zásadní rozdíl přichází ve stanovení účinku způsobeného pronásledováním. Oproti české právní úpravě, ve které je požadováno vzbuzení důvodné obavy, je ve slovenské právní úpravě podmínkou zhoršení kvality života poškozeného podstatným způsobem. „*Podstatné zhoršení kvality života spočíva v takovom omezení dosavadního života poškozeného, ke kterému dojde proti jeho vůli nežádoucími zásahy pachatele do osobní, rodinné, ale i profesní sféry života poškozeného, pričemž môže jít nejčastěji o omezení v rovině zájmové, kulturní, sportovní apod.*“⁶² Lze si představit situaci, při které je poškozený nucen měnit častěji telefonní číslo z důvodu nežádoucích

⁶² <http://www.pravnelisty.sk/clanky/a554-stalking-trestny-cin-nebezpecneho-prenasledovania> [cit. 2019-02-15].

aktů pachatele, po nárůstu četnosti jednání pachatele může být poškozený donucen změnit své zaměstnání či bydliště, přičemž gradace jednání pachatele může dojít do takového stádia, že poškozený musí vyhledat odbornou pomoc v podobě psychologa.

Tabulka č. 2 Porovnání kvalifikované skutkové podstaty trestného činu nebezpečné pronásledování podle českého a slovenského trestního zákona⁶³

zákon č. 40/2009 Sb.		zákon č. 300/2005 Z. z.	
§ 354 odst. 2 TZ		§ 360a odst. 2 STZ	
písm. a)	vůči dítěti nebo těhotné ženě	písm. a)	na chráněné osobě
písm. b)	se zbraní	písm. b)	závažnějším způsobem jednání
písm. c)	nejméně se dvěma osobami	písm. c)	ze zvláštního motivu
písm. d)	-	písm. d)	veřejně

Výše trestní sankce odpovídá české trestně právní úpravě (viz. podkapitola 6.1.2), odlišně je však stanoven výčet okolností podmiňujících použití vyšší trestní sazby (čin je spáchaný na chráněné osobě, závažnějším způsobem konání, z osobního motivu nebo veřejně).

Chráněnou osobou je podle Slovenského trestního zákona míněno dítě, těhotná žena, osoba blízká, odkázaná nebo vyššího věku, nemocná atd.⁶⁴ Množina osob, jímž je poskytována vyšší ochrana je širší než je tomu v české trestně právní úpravě, která je omezena jen na dítě a těhotnou ženu.

Za **závažnější způsob provedení** je opět podle Slovenského trestního zákona považováno spáchaní trestného činu se zbraní, po delší dobu, surovým či trýznivým

⁶³ Vlastní zpracování ze zákona č. 40/2009 Sb. *Trestní zákoník*, v platném znění a zákona č. 300/2005 Z. z. *Trestný zákon*, v platném znění.

⁶⁴ <http://www.pravnelisty.sk/clanky/a554-stalking-trestny-cin-nebezpecneho-prenasledovania> [cit. 2019-02-15].

způsobem, vloupáním, využití tísne apod.⁶⁵ Jak je patrné, opět je sem zařazena širší škála případů oproti české trestně právní úpravě, která je omezena pouze na spáchání takového činu se zbraní.

Pohnutka jako zvlášť přitěžující okolnost vyvolávající jednání pachatele nebezpečného pronásledování, spočívá v tom, že se tak děje na zakázku, z pomstychtivých důvodů, za úmyslem skrytí nebo ulehčení jiného trestného činu, v úmyslu veřejně podporovat k násilí nebo nenávisti proti skupině osob atd.⁶⁶

Znak **veřejně** odpovídá tuzemské trestně právní úpravě a jedná se o takové jednání, při němž pachatel využívá tiskovin, filmu, rozhlasu, televize atd.

6.1.2 Komparace trestních sankcí trestného činu nebezpečné pronásledování

Tabulka č. 3 Srovnání druhu a výše trestních sankcí u trestného činu nebezpečné pronásledování podle českého a slovenského trestního zákona⁶⁷

zákon č. 40/2009 Sb.				zákon č. 300/2005 Z. z.			
		druh trestu	výše trestu odnětí svobody			druh trestu	výše trestu odnětí svobody
§ 354 TZ	odst. 1	odnětí svobody	až 1 rok	§ 360a STZ	odst. 1	odnětí svobody	až 1 rok
		zákaz činnosti	-			-	-
	odst. 2	odnětí svobody	6 měsíců – 3 roky		odst. 2	odnětí svobody	6 měsíců – roky

⁶⁵ § 138 zákona č. 300/2005 Z. z. *trestný zákon*, v platném znění.

⁶⁶ § 140 zákona č. 300/2005 Z. z. *trestný zákon*, v platném znění.

⁶⁷ Vlastní zpracování ze zákona č. 40/2009 Sb. *Trestní zákoník*, v platném znění a zákona č. 300/2005 Z. z. *Trestný zákon*, v platném znění.

Porovnáním druhu trestu, zvláště odnětí svobody a výši trestu odnětí svobody odpovídá česká trestně právní úprava slovenské trestně právní úpravě. Rozdíl je pouze v české úpravě v § 354 odst. 1 TZ, který spočívá v možnosti soudu uložit pachateli trest zákaz činnosti.

Závěr

Práce, která se zabývala trestným činem nebezpečné pronásledování dle ustanovení § 354 TZ, poskytla celkový pohled na problematiku tohoto trestného činu, přičemž byla potvrzena zejména nezbytnost jeho zakomponování do trestního zákoníku, jenž nabyl účinnosti k 1. 1. 2010.

Část práce byla věnována představení fenoménu „stalking“, a bylo v něm provedeno vymezení a objasnění tohoto pojmu společně s historickým exkurzem. Ačkoliv různí autoři pojmenovávají a vysvětlují tento pojem mírně odlišným způsobem, lze v těchto definicích spatřovat určité shodné znaky. Těmito jsou především pronásledování, obtěžování, vyhrožování, ponižování, které následně u oběti vyvolávají pocit strachu, úzkosti, přičemž je v konečném důsledku ohrožena její osobní integrita.

Meritem práce byla analýza skutkové podstaty trestného činu nebezpečné pronásledování, a to včetně výkladu vybraných zákonných znaků. Tyto byly podrobně vysvětleny za pomoci dostupné odborné literatury, dále bylo čerpáno zejména z judikatury Nejvyššího soudu ČR a následujících publikací: Trestní zákoník a trestní řád s poznámkami a judikaturou - 7. vydání (autor Jelínek J. a kol.) a Trestní zákoník I. s komentářem (autor Šámal P. a kol.). Zde autor práce spatřuje jako absenci nedostatek legálního výkladu pojmu „dlouhodobě“ a „způsobilé vzbudit důvodnou obavu o život nebo zdraví“.

V policejní praxi pak může docházet díky tomuto k nesprávnému postupu při právní kvalifikaci skutku. Příkladem může být situace, kdy policista v obsahu přijatých SMS zpráv, nespatřuje konkrétní výhrůžku směřující proti životu nebo zdraví poškozeného a domnívá se proto, že dané jednání nenaplnuje znaky trestného činu nebezpečné pronásledování. S tímto je následně spojeno i chybné vyhodnocení míry společenské škodlivosti, která je značným způsobem podceňována. Jelikož se jedná o specifický trestný čin, je zapotřebí se vcítit do pocitů poškozeného individuálně a případné jednání nebagatelizovat. Neznamená to, že když jedné osobě toto jednání nezpůsobí psychické problémy, tak to musí zákonitě platit i u jiné osoby. Z tohoto důvodu je dle mínění autora vhodné doporučit využívání stanoviska odboru bezpečnostní politiky Ministerstva vnitra, na které bylo v práci poukázáno. Dále

policejní orgán může využívat součinnosti s psychologem či danou věc konzultovat se státním zástupcem.

V bakalářské práci byl věnován též prostor posuzování nebezpečného pronásledování z pohledu psychologie a kriminologie, neboť tyto nauky poskytují odpověď na otázku proč k páchání stalkingu dochází, rozdělují pachatele do několika skupin s určující mírou nebezpečnosti a charakterizují rovněž oběti stalkingu. Následně na to byly představeny vybrané zákonné prostředky využívané v případě páchání trestného činu nebezpečné pronásledování, s důrazem na ochranu poškozeného.

Vedlejším cílem práce bylo za pomoci komparace zjistit jednotlivé rozdíly české trestněprávní úpravy s trestněprávní úpravou ve Slovenské republice, která byla doplněna grafickým znázorněním těchto rozdílů, přičemž bylo zjištěno, že základní skutková podstata trestného činu nebezpečné pronásledování je velmi podobná základní skutkové podstatě tohoto trestného činu v České republice a to včetně trestní sankce ukládané za tento trestný čin s tím rozdílem, že však není možné uložit zákaz činnosti. Oproti tomu kvalifikovaná skutková podstata již byla více odlišná, konkrétně při vymezení způsobů páchání tohoto trestného činu (modus operandi pachatele) zákonodárcem. Zde autor práce považuje za vhodnější pojetí slovenské právní úpravy, neboť je rozmanitější (viz podkap. 6.1.1, tab. č. 2). Trestní sankce jsou pak totožné.

Závěrem lze konstatovat, že cíle bakalářské práce vytyčené na jejím začátku byly naplněny. Bylo zjištěno, že implementace nebezpečného pronásledování do kategorie trestných činů je z hlediska míry společenské škodlivosti považována jako velmi správný krok z důvodu lepší ochrany poškozeného a možnosti trestního postihu podezřelého.

Návrhy de lege ferenda

V případě výkladu pojmu „**dlouhodobě**“. Autor práce spatřuje za nedostatek absenci legálního výkladu tohoto pojmu. Při stanovení právní kvalifikaci skutku by mělo být policejnímu orgánu zřejmé, co tímto pojmem zákonodárce myslí, aniž by musel jeho výklad dohledávat v komentářích a judikátech.

Ohledně části objektivní stránky skutkové podstaty trestného činu nebezpečné pronásledování znějící „**je způsobilé vzbudit důvodnou obavu o jeho život nebo zdraví**“, poukázal autor práce na vhodnější koncepci slovenské právní úpravy, která

v tomto ohledu obsahuje kromě uvedeného doplňující pojem: „podstatným způsobem zhoršit kvalitu života“. Výhodou tohoto je, že jsou tímto způsobem zohledněny důsledky trestného činu nebezpečné pronásledování na dosavadní život poškozeného. Proto považuje za nedostatek, že česká právní úprava tento pojem nezná. Autor práce za tímto účelem navrhuje doplnit skutkovou podstatu předmětného trestného činu slovním spojením o znak účinku v podobě „fyzické a psychické útrapy“. Tento pojem se objevuje např. u trestného činu zbavení osobní svobody podle § 170 odst. 2 písm. c) TZ nebo omezování osobní svobody podle § 171 odst. 2 písm. c) TZ.

Tedy základní skutková podstata trestného činu nebezpečné pronásledování podle § 354 TZ by mohla znít následovně: *„Kdo jiného pronásleduje po dobu minimálně 4 týdnů nebo provede více než 10 pokusů o kontakt tím, že (různé způsoby páčání) a toto jednání je způsobilé vzbudit v něm důvodnou obavu o jeho život nebo zdraví nebo o život nebo zdraví osob jemu blízkých anebo fyzické či psychické útrapy, bude potrestán (druhy trestu)“*. Autor práce si je však vědom, že tento právní názor nemusí obstát před kritikou.

Poslední vhodnou úpravu, kterou autor práce navrhuje, je zvýšení trestní sazby trestu odnětí svobody. Tento krok je významný ze dvou důvodů. Prvním důvodem je především vyšší ochrana poškozeného v případě možnosti vzetí obviněného do vazby (vysvětlení v podkap. 5.5). Druhým důvodem je pak ten, že trestný čin nebezpečné pronásledování může mít pro poškozeného nedorozumné psychické následky, u kterých je proces léčby mnohem delší a náročnější než např. u způsobeného fyzického zranění. Ačkoliv autor práce nechce bagatelizovat jiné trestné činy, je na zamyšlenou z uvedeného důvodu uvést např. trestný čin ublížení na zdraví podle § 146 odst. 1 TZ (trest odnětí svobody na šest měsíců až tři léta) – zlomená ruka vyléčená za 3 týdny, trestný čin krádež podle § 205 odst. 1 TZ (trest odnětí svobody až na dvě léta) – odcizení věci v hodnotě 5000,- Kč nebo trestný čin výtržnictví podle § 358 odst. 1 TZ (trest odnětí svobody až na dvě léta). S tímto souvisí další fakt, že právní úprava trestného činu nebezpečné pronásledování neřeší otázku recidivy, přičemž oproti právní úpravě v ustanovení podle § 205 odst. 2 TZ je recidiva pachatele trestána odnětím svobody na šest měsíců až tři léta a u trestného činu výtržnictví podle § 358 odst. 2 TZ až na tři léta.

S ohledem na výše uvedené proto autor práce navrhuje u základní skutkové podstaty trestného činu nebezpečné pronásledování zvýšení trestní sazby trestu odnětí svobody na šest měsíců až tři léta, u kvalifikované skutkové podstaty zvýšení trestní sazby trestu odnětí svobody na jeden rok až pět let a dále přísnější postih pachatele v případě recidivy.

Seznam použitých zdrojů

Literární zdroje

1. BUSKOTTE, A. *Z pekla ven: žena v domácím násilí*. Brno: Computer Press, 2008, 176 s. ISBN 978-80-251-1786-6.
2. ČENTĚŠ, J. *Trestný zákon: velký komentář*. 2. vyd. Bratislava: Eurokodex, 2015, 892 s. ISBN 978-80-8155-053-9.
3. ČÍRTKOVÁ, L. *Moderní psychologie pro právníky*. Praha: Grada, 2008, 150 s. ISBN 978-80-247-2207-8.
4. ČÍRTKOVÁ, L. *Forenzní psychologie*, Plzeň: Aleš Čeněk, 2009, 439 s. ISBN-978-80-7380-213-4.
5. JELÍNEK, J. a kolekt. *Trestní právo hmotné: obecná část, zvláštní část*. 1. vyd. Praha: Leges, 2009, 895 s. ISBN 978-80-87212-24-0.
6. JELÍNEK, J. a kolekt. *Trestní zákoník a trestní řád s pozn. a judikaturou*. 7.vyd. Praha: Leges, 2017, 1312 s. ISBN 978-80-7502-230-1.
7. NOVOTNÝ, F., SOUČEK, J. et al. *Trestní právo hmotné*. 3. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, 2010, 393 s. ISBN 978-80-7380-291-2.
8. NOVOTNÝ, O., GŘIVNA, T., ŠÁMAL., P. a VOKOUN, R. *Trestní právo hmotné – zvláštní část 2*, 6. přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer Česká republika, 2010, 599 s., ISBN 978-80-7357-509-0.
9. NOVOTNÝ, O., ZAPLETAL, J., a kol. *Kriminologie*, 2., přepr. vyd., Praha: ASPI Publishing, 2004, 451 s. ISBN 80-7357-026-2.
10. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní zákoník I: komentář*. Praha: C.H. Beck, 2009, 3285 s. ISBN 978-80-7400-109-3.
11. VANGELI, B., *Zákon o Policii České republiky: komentář*. 2. vyd. Praha: C.H. Beck, 2014, 461 s. Beckovy komentáře. ISBN 978-80-7400-543-5.

Elektronické zdroje

12. *Bílý kruh bezpečí* [online]. [cit. 2019-02-14]. Dostupné z WWW: <<https://www.bkb.cz/pomoc-obetem/trestne-ciny/nebezpecne-pronasledovani/>>.
13. EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo. [online]. Praha: EPRAVO.CZ – Sběrka zákonů, judikatura, právo, 2011 [2019-02-23]. Dostupné z WWW:

- <<https://www.epravo.cz/top/clanky/stalking-z-kriminologickeho-pohledu-se-zamerenim-na-pachatele-a-obet-73846.html>>.
14. *Velký lékařský slovník: nidace* [online]. 2008 [cit. 2019-02-25]. Dostupné z WWW: <<http://lekarske.slovniky.cz/pojem/nidace>>.
 15. *Právne listy* [online]. Bratislava: Právne listy, 2017 [cit. 2019-02-15]. Dostupné z WWW: <<http://www.pravnelisty.sk/clanky/a554-stalking-trestny-cin-nebezpecneho-prenasledovania>>.
 16. *Oblastní centrum klinické a dopravní psychologie* [online]. Most: Oblastní centrum klinické a dopravní psychologie, 2008 [cit. 2019-02-14]. Dostupné z WWW: <<http://www.psychomost.cz/view.php?navezclanku=psychologicke-poznatky-k-nebezpecnosti-pronasledovani-stalking&cislocclanku=2008040002>>.
 17. *Slovník cizích slov* [cit. 2019-02-23]. Dostupné z WWW: <https://slovník-cizich-slov.abz.cz/web.php/hledat?cizi_slovo=hostilita&typ_hledani=prefix>.

Legislativní dokumenty

18. ČESKO. Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, v platném znění. In *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION CS [cit. 2019-02-15]. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2016-251>>.
19. ČEKO. Zákon č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, v platném znění. In *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION CS [cit. 2019-02-15]. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-101>>.
20. ČESKO. Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, v platném znění. In *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION CS [cit. 2019-02-15]. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2008-273>>.
21. ČESKO (ČESKOSLOVENSKO). Zákon č. 140/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád), v platném znění. In *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION CS [cit. 2019-02-15]. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1961-141>>.
22. ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, v platném znění. In *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION CS [cit. 2019-02-15]. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2009-40>>.
23. SLOVENSKO. Zákon č. 300/2005 Z. z. trestný zákon, v platném znění. In *Zákony pre ľudí* [online]. Žilina: S-EPI [cit. 2019-02-16]. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonypreludi.sk/zz/2005-300>>.

24. ČESKO. Zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, v platném znění. In *Zákony pro lidi* [online]. Zlín: AION CS [cit. 2019-02-15]. Dostupné z WWW: <<https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2013-292>>.
25. ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15.02.2017 [online]. In *Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek*, Česká republika, 2017 [cit. 2018-12-20], Spisová značka 3 Tdo 1625/2016, Dostupné z WWW: <http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/22D69926CE0B212BC125811500310233?openDocument&Highlight=0,>.
26. ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 27.01.2016 [online]. In *Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek*, Česká republika, 2015 [cit. 2019-02-03], Spisová značka 3 Tdo 1594/2015, Dostupné z WWW: <http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/BD7B642DA75A442CC1257A4E0065458C?openDocument&Highlight=0,>.
27. ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 30.10.2014 [online]. In *Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek*, Česká republika, 2013 [cit. 2018-12-20], Spisová značka 8 Tdo 1084/2014, Dostupné z WWW: <http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/2DFDF57D243E5359C1257DB60037FEBB?openDocument&Highlight=0,>.
28. ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 06.11.2013 [online]. In *Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek*, Česká republika, 2013 [cit. 2019-02-03], Spisová značka 3 Tdo 1169/2013, Dostupné z WWW: <http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/90A732DAC75F2026C1257C5C004681D5?openDocument&Highlight=0,>.
29. ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 08.09.2011 [online]. In *Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek*, Česká republika, 2011 [cit. 2018-12-20], Spisová značka 3 Tdo 1378/2011, Dostupné z WWW: <http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/629800C2492279A4C1257A4E0066A800?openDocument&Highlight=0,>.
30. ČESKO. NEJVYŠŠÍ SOUD. Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 08.09.2011 [online]. In *Sbírka soudních rozhodnutí a stanovisek*, Česká republika, 2011 [cit. 2018-12-20], Spisová značka 8 Tdo 1082/2011, Dostupné z WWW: <http://www.nsoud.cz/Judikatura/judikatura_ns.nsf/WebSearch/BD7B642DA75A442CC1257A4E0065458C?openDocument&Highlight=0,>.

Ostatní zdroje

31. VÁLKOVÁ, H. Česká podoba stalkingu podle § 354 TrZ v širších než jen trestněprávních souvislostech. Trestněprávní revue, 2009, č.9.
32. VANTUCH, P. K postihu stalkingu (nebezpečného pronásledování) podle § 354 trestního zákoníku. Trestní právo. 2011, roč. 15, č. 2. s. 9.
33. Stanovisko odboru bezpečnostní politiky k některým problémům spojeným s výkladem skutkové podstaty nebezpečné pronásledování z března 2010 vydané pod Č.j. PPR-7114-2/ČJ-2010-99TO.

Seznam zkratek

apod.	a podobně
atd.	a tak dále
cca	cirka (přibližně)
č.	číslo
čl.	článek
IP	internetový protokol
IT	informační technologie
kap.	kapitola
např.	například
odst.	odstavec
písm.	písmeno
resp.	respektive
Sb.	sbírka zákonů
sp. zn.	spisová značka
SR	Slovenská republika
str.	stránka
STZ	Slovenský trestný zákon
tj.	to jest
TZ	trestní zákoník

tzn.	to znamená
TŘ	trestní řád
tzv.	takzvaně
Z. z.	zákonná sbírka (slovensky zákonná zbierka)
zák. č.	zákon číslo
zejm.	zejména
ZŘS	zákon o zvláštních řízeních soudních

Seznam tabulek a grafů

1. Tabulka č. 1: Porovnání základní skutkové podstaty trestného činu nebezpečné pronásledování podle ustanovení českého a slovenského trestního zákona
2. Tabulka č. 2: Porovnání kvalifikované skutkové podstaty trestného činu nebezpečné pronásledování podle ustanovení českého a slovenského trestního zákona
3. Tabulka č. 3: Srovnání druhu trestů a výše trestu odnětí svobody u trestného činu nebezpečné pronásledování podle ustanovení českého a slovenského trestního zákona

Přílohy

I. Kazuistika reálných případů z policejní praxe

Případ pana Lukáše (věk 29 let)

Případ paní Jiřiny (věk 46 let)

Případ manželů S.

II. Rozhovor s panem Lukášem

III. Rozhovor s paní Jiřinou

IV. Zpracovaná statistika registrovaných skutků na území ČR v období od 01.01.2016 do 31. 12. 2016 doplněná rozdělením stíhaných osob podle pohlaví a věku

V. Zpracovaná statistika registrovaných skutků na území ČR v období od 01. 01. 2017 do 31. 12. 2017 doplněná rozdělením stíhaných osob podle pohlaví a věku

VI. Zpracovaná statistika registrovaných skutků na území ČR v období od 01. 01. 2018 do 31. 12. 2018 doplněná rozdělením stíhaných osob podle pohlaví a věku

I. Kazuistika reálných případů z policejní praxe

Případ pana Lukáše (věk 29 let)

Případ pana Lukáše začal v polovině měsíce února 2013, přičemž byl zhruba tři týdny obtěžován výhrůžnými SMS zprávami a voláním podezřelým neznámým mužem. SMS zprávy měly výhrůžný podtext, jejímž obsahem byla i výhrůžka fyzického napadení jinou osobou, která měla být za splnění fyzického napadení pana Lukáše podezřelým mužem finančně odměněna. Pan Lukáš se snažil reagovat odpovědí, která měla mít za účinek zmatení podezřelého a to tím, že napsal, že je z jiného města. Toto se však nepovedlo, poněvadž mu podezřelý odpověděl přímo, odkud pan Lukáš pochází. Následně měl pan Lukáš několik telefonátů, které nepřijímal. Podezřelému pouze napsal SMS zprávu, aby ho nechal být a nevolal mu. Na toto mu však přišla odpověď, aby šel ven, že na něj podezřelý čeká. Opět došlo k několika nevyžádaným SMS zprávám, které byly k osobě pana Lukáše výhrůžné a urážlivé. Opakovaně mu podezřelý volal. Když už to bylo k nevydržení, pak Lukáš tento hovor přijal. Aniž by stačil cokoli říct, ozval se mužský hlas a celou dobu panu Lukášovi nadával a vyzýval ho, aby šel ven. V pozadí onoho hovoru slyšel pan Lukáš i ženský hlas, který neznámého muže oslovil jménem, a aby ho nechal být. Jako poslední obdržel pan Lukáš MMS zprávu s vyobrazením ženského obličeje a penisu. Následně obtěžování tohoto typu na nějaký čas ustalo.

Na konci měsíce března 2013, našel pan Lukáš za stěračem svého vozidla lístek, na kterém bylo vyobrazeno následující: název firmy, jméno a příjmení, telefonní číslo (totožné s telefonním číslem podezřelého), s ručně dopsaným textem „Brzy“ a dokresleným smutným smajlíkem.

Na začátku měsíce květen 2013, po návratu do svého bydliště, pan Lukáš zjistil, že má poštovní schránku vyplněnou montážní pěnou a dále, že musela být domovníkem provedena výměna vložky zámku z důvodu její poničení. V tuto chvíli již byli svědci, kteří viděli vozidlo podezřelého u domu trvalého bydliště pana Lukáše, a dokonce slyšeli stříkání montážní pěny. Po tomto incidentu již pan Lukáš veškeré jednání

podezřelého oznámil na Policii ČR, přičemž uvedl, že celé nekončící a gradující jednání v něm vyvolává důvodnou obavu o život a zdraví.

Ačkoliv pan Lukáš o krátkodobou ochranu nepožádal, bylo přijato místními články Policie ČR opatření, které spočívalo v nepravidelných intervalech provádění kontroly místa bydliště pana Lukáše, jeho širšího okolí a dále bydliště podezřelého. Z tohoto i plyne fakt, že podezřelý muž byl ustanoven. Dále byl vypracován plán opatření oddělením Policie ČR, který oznámení přijal.

Na konci měsíce květen 2013 se opětovně pan Lukáš dostavil na oddělení Policie ČR, přičemž uvedl, že téhož dne, kdy měl být podezřelý k věci vyslechnut, se vrátil do místa svého bydliště a zjistil, že vchodové dveře od vstupu do domu, zvonky a schránky jsou celé postříkány sprejem zlaté barvy. Podezření měl opět na podezřelého. Toto podezření se později potvrdilo.

Na konci měsíce červen 2013 bylo policejním orgánem podezřelému sděleno podezření ze spáchání přečinu nebezpečné pronásledování podle § 354 odst. 1 písm. a), b), c) TZ. Následně státní zástupce podal podle § 179c odst. 2 písm. a) TŘ návrh na potrestání.

Na konci měsíce listopad 2013 vydal samosoudce Okresního soudu trestní příkaz, čímž potvrdil vinu obviněného a následně byl odsouzen podle § 354 odst. 1 TZ s přihlédnutím k § 314e odst. 2 TŘ k trestu odnětí svobody v trvání pěti měsíců, s podmíněným odkladem jeho výkonu na zkušební dobu dvou let.

Součástí příloh této práce byl zpracován rozhovor s panem Lukášem.

Případ paní Jiřiny (věk 46 let)

Případ paní Jiřiny začal ve chvíli, kdy koncem měsíce května 2016 nalezla za oknem svého osobního automobilu vzkaz s textem: „*Dal bych si s Vámi, Jiřinko, dobrou kávu. Budete mít čas?*“ Vzkaz dále obsahoval telefonní číslo. V té době byla paní Jiřina bez partnera z důvodu, že byla v rozvodovém řízení. Vcelku si žila poklidným životem učitelky na základní škole. Ze zvědavosti se chtěla dozvědět, kdo

jí tento vzkaz nechal. Odepsala proto z mobilního přístroje jejího syna na telefonní číslo, které bylo na vzkazu. Tento ctitel začal psát paní Jiřině takové údaje, ze kterých bylo patrné, že ji zná. Byly to např. údaj o jejím bydlišti, pracovišti, jakým autem jezdí, že se potkávají a že se znají už dva roky z hokejových zápasů extraligy. Paní Jiřina mu odepsala omylem ze svého mobilního přístroje a od té doby již psal na její telefonní číslo.

Po čase začal ctitel psát z jiného telefonního čísla s výmluvou, že na prvním již nemá kredit. Jelikož SMS zprávy neustávaly, paní Jiřina se rozhodla, že za přítomnosti své kamarádky, si se ctitelem domluví schůzku.

Schůzku si domluvila v měsíci červenci 2016, na místě veřejnosti přístupném ve večerních hodinách. Po příjezdu svým automobilem na parkoviště k ní přistoupil muž ve věku 40-45 let. Paní Jiřina se muže ihned optala, zdali má zapotřebí ji takhle bombardovat a co to má vše znamenat. Na to se jí dostalo odpovědi, že již dva roky ji sleduje na hokeji, ví přesně, kde a s kým seděla, co měla na sobě apod. Dále jí sdělil další skutečnosti, které nasvědčovaly tomu, že ctitel ví o jejím pohybu. O sobě jí řekl jen pár informací, které však nemohly být považovány za 100 % pravdivé. Když se ho paní Jiřina zeptala, proč ji sleduje, tak ji odpověděl, že je to souhra náhod. Po všem, co jí řekl, se ho ironicky zeptala, zdali si o ní vede deník. Na což jí odpověděl, že důležité informace si pamatuje a nedůležité vypouští. Po celém rozhovoru, který trval cca 45 minut, řekla paní Jiřina ctiteli, že si nepřeje, aby jí dále psal a jakkoliv kontaktoval. Následně odjela domů. Než však došla domů (cca během 10 minut), tak obdržela další tři SMS zprávy. Ačkoliv paní Jiřina na další zasílané SMS zprávy nereagovala, byly jí ctitelem odesílány stále.

V polovině měsíce srpen 2016 učinila paní Jiřina oznámení na Policii ČR ve výše uvedené věci. K obsahu SMS zpráv uvedla, že v nich ctitel nikdy žádným způsobem nevyhrožoval. SMS zprávy však začaly mít sexuální podtext, které začaly gradovat. Mimo jiné se začaly v SMS zprávách objevovat takové informace, po kterých bylo zřejmé, že ctitel je u domu paní Jiřiny. Byly SMS zprávy ve stylu např. ctitel položil otázku, co pěkného si čte, ve chvíli, kdy si paní Jiřina večer svítila lampičkou nebo jí popřál dobrou chuť k jídlu, když doma zrovna jedla. Zhruba sedm dní po setkání se ctitelem, paní Jiřina otevřela dveře od bytu a na chodbě domu, ve kterém žijí dvě

rodiny, našla kytici 5 ks růží. Vzhledem ke všem skutečnostem se přesto paní Jiřina o svůj život či zdraví nebála, ale celá ta situace jí byla velmi nepříjemná.

Paní Jiřina dále uvedla, že zkoušela ctiteli psát jiným jménem z jiného mobilního přístroje, aby ji nechal. Toto bylo však bez odpovědi i účinku. Zkoušela i volat z jiného mobilního přístroje na telefonní čísla ctitele, avšak hovory ctitel nepřijímal. Celkově obdržela z prvního telefonního čísla ctitele 79 SMS zpráv a z druhého telefonního čísla 111 SMS zpráv, které měla uložené ve svém mobilním přístroji. Uvedla, že jich i spoustu smazala.

Zajímavostí tohoto případu byly informace podané ctitelem o sobě samotném. Zvláště pak, že pracuje u Policie ČR jako vedoucí pyrotechniků v Praze a u Policie ČR by měl mít dost vlivných známých.

Orgán policie v tomto případě prověřil veškeré informace, které byly při podání vysvětlení podle § 61 odst. 1 zákona o Policii České republiky paní Jiřinou sděleny. Klíčový faktor, který byl rozhodující při zjištění totožnosti ctitele, byla žádost o zjištění a případném ustanovení majitele telefonních čísel na základě § 66 odst. 3 zákona o Policii České republiky, která byla zaslána Útvaru zvláštních činností.

Na základě uvedené žádosti bylo zjištěno, že jedno telefonní číslo byla předplacená karta (tzv. na kredit) a ve druhém případě se jednalo o kartu vedenou na smlouvu (tzv. paušál). Ve druhém případě byly uvedeny údaje o majiteli. Na základě těchto informací bylo zjištěno bydliště ctitele a mohla být vytištěna jeho fotografie. Následně byla vytvořena fotodokumentace čtyř osob podobnému vzhledu a na začátku měsíce září 2016 byla tato fotodokumentace paní Jiřině předložena. Bez jakéhokoliv zaváhání označila již ustanoveného ctitele. Dále byla dotázána, zdali stále na svém mobilním přístroji přijímá nevyžádané SMS zprávy, volání nebo ji jiným způsobem ctitel vyhledává. V tuto chvíli již bylo vše negativní. Orgánem policie byl několikrát proveden pokus o zkontaktování a vyslechnutí ctitele. Bohužel toto bylo bez úspěchu.

Ačkoliv z výše uvedeného plyne, že již byly naplněny znaky skutkové podstaty trestného činu nebezpečné pronásledování, rozhodl se orgán policie při posouzení míry společenské škodlivosti a na základě faktu, že obtěžování ctitelem již ustalo, věc

kvalifikovat jako přešupek proti občanskému soužití podle § 49 odst. 1 písm. c) zák. č. 200/1990 Sb., o přešupcích, která byla na konci měsíce září 2016 oznámena na místně příslušný úřad k projednání.

Ohledně informace, že měl ctitel pracovat u Policie ČR, byla tato informace po zjištění jeho totožnosti orgánem policie taktěž ověřena. Ve služebním poměru u Policie ČR ctitel již dva roky nebyl. V jeho případě se ani nejednalo o funkci vedoucího u pyrotechniků v Praze, nýbrž o řadového policistu Celní správy.

Součástí příloh této práce byl zpracován rozhovor s paní Jiřinou.

Případ manželů S.

Ke konci měsíce července 2017 se dostavil na oddělení Policie ČR pan S. z důvodu oznámení ve věci zasílání obtěžujících SMS zpráv z veřejně dostupných internetových SMS bran na mobilní přístroj jeho manželky. První SMS zpráva byla zaslána v měsíci ledna 2017 a následně od začátku měsíce května 2017 byly SMS zprávy zasílány ve větším počtu. Obsahem těchto SMS zpráv byly informace o údajné nevěře pana S., urážení manželky pana S. a v některých případech i takové informace, které vedly k podezření, že je neznámá osoba sleduje. K těmto SMS zprávám se přidávalo i neustálé prozvánění se skrytou identitou volajícího na mobilní přístroj manželky pana S. a hlavně na mobilní přístroj pana S. Pan S se snažil zasílání SMS zpráv eliminovat tím, že zablokoval přijímání SMS zpráv z internetových portálů a dále byla provedena výměna telefonního čísla jeho manželky.

Prvotně byla věc kvalifikována, jako přešupek proti občanskému soužití podle § 7 odst. 1 písm. c) bod 3 zák. č. 251/2016 Sb., přičemž na základě doby trvání obtěžování, počínající obavy o své zdraví a stupňování sledování, bylo výše uvedené jednání v polovině měsíce srpen 2017 překvalifikováno na přečin nebezpečné pronásledování podle § 354 odst. 1 písm. b), c) a d) TZ a ve věci byly zahájeny úkony v trestním řízení podle § 158 odst. 3 TR.

Po změně telefonního čísla manželky pana S., po odjezdu pana S. s dětmi na dovolenou, našla manželka pana S. v jejích poštovní schránce dopis. Obsahem dopisu byla informace o změně jejího telefonního čísla a další podobné texty, které byly zasílány v SMS zprávách. Podezření na konkrétní osobu ani pan S. ani jeho manželka neměli. Policejní orgán opět pracoval se všemi informacemi, které obdržel převážně od pana S.

Na základě poskytnutých informací z internetových portálů, ze kterých byly SMS zprávy zasílány, byly zjištěny IP adresy odesílatele a policejní orgán zjistil poskytovatele těchto IP adres. Po tomto byl ke konci měsíce srpna 2017 dán podnět k vydání návrhu Okresnímu státnímu zastupitelství a Okresnímu soudu, na vydání příkazu k zjištění údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu ve smyslu ustanovení § 88a odst. 1 TR za účelem zjištění koncového uživatele zjištěných IP adres. Tomuto bylo vyhověno a příkaz ke sdělení údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu, které jsou předmětem telekomunikačního tajemství podle § 88a odst. 1 TR, byl Okresním soudem vydán. Po tomto byla policejním orgánem zaslána žádost o zjištění údajů o uskutečněném telekomunikačním provozu a jeho konečného uživatele, Útvary zvláštních činností.

Na začátku měsíce říjen 2017, bylo Útvarem zvláštních činností, zasláno konečné sdělení údajů o telekomunikačním provozu společností. Dle výpisu konečných uživatelů IP adres, jejichž poskytovatelem byla společnost O2 Czech Republic, a.s., byl okruh na případného pachatele zaměřen na Ústecký kraj – konkrétně Mostecko. Dle tohoto bylo zjištěno, že u jednoho telefonního čísla i IP adresy byla ve 23 případech nalezena shoda. Konkrétně byla nalezena a zjištěna shoda u právnické osoby, u které byla manželka pana S. zaměstnána. Z tohoto výpisu bylo dále zjištěno telefonní číslo, ze kterého bylo prováděno připojení na internetové portály SMS bran. Toto telefonní číslo patřilo manželce pana S., přičemž bylo použito i její nové telefonní číslo, které v té době ještě nemohl mít nikdo z přátel.

Z výše uvedeného vyplynulo zjištění, že SMS zprávy zasílané z internetových portálů (SMS bran) si manželka pana S. zasílala ze svého mobilního přístroje, přičemž jako telefonní číslo příjemce zadala své vlastní, a tudíž pak SMS zprávy obdržela

na svém mobilním přístroji. Ve většině případů se tak dělo, když manželé S. byli každý někde jinde.

Na základě zjištěných skutečností byla manželka pana S. na začátku měsíce února 2018 k věci vyslechnuta na Úřední záznam o podaném vysvětlení podle § 158 odst. 6 TŘ, přičemž byla konfrontována s předloženými důkazními materiály týkající se zasílání obtěžujících SMS zpráv na její telefonní číslo, které byly zasílány též z uvedeného telefonního čísla. Manželka pana S. se k tomuto a k věci, která jí byla kladena za vinu, odmítla vyjádřit.

Téhož dne byl na základě zjištěných skutečností vyslechnut na Úřední záznam o podaném vysvětlení podle § 158 odst. 6 TŘ pan S. Tomuto byly též předloženy uvedené důkazní materiály a dále byl seznámen se stavem věci. K tomuto se pan S. vyjádřil, že je to pro něho překvapující zjištění, že by se takového jednání mohla jeho manželka dopustit. Dále uvedl, že tomu nemůže uvěřit, neboť jak ji on sám zná, tak kdyby měla nějaké reálné informace o tom, že ji podvádí, tak by danou skutečnost řešila jiným způsobem. Z důvodu nezvratných důkazů se pan S. k věci výslovně vyjádřil, že nesouhlasí s trestním stíháním jeho manželky.

Vzhledem k tomu, že šetřením policejního orgánu bylo jednoznačně prokázáno naplnění znaků skutkové podstaty výše uvedeného přečinu nebezpečné pronásledování, ale současně vzhledem ke skutečnosti, že trestní stíhání je podmíněno souhlasem poškozeného, který nebyl dán a trestní stíhání je tudíž nepřípustné, bylo rozhodnuto věc podle § 159a odst. 2 TŘ s přihlédnutím k § 11 odst. 1 písm. l) TŘ odložit.

Zajímavostí tohoto případu bylo, že veškeré SMS zprávy byl psány ve 3. osobě čísla jednotného (o panu S.) nebo ve 2. osobě čísla jednotného (nadávky manželce pana S.). V žádné SMS zprávě nebylo poznat, zdali píše muž nebo žena. Výhrůžky v SMS zprávách nebyly. Dle oznamovatele však celé jednání zasílaných SMS zpráv a prozvánění se skrytou identitou volajícího až do ukončení věci, způsobovalo jemu samotnému paranoii. Konkrétně se jednalo o to, že už podezíral kohokoliv. Vždy, když byl prozváněn se skrytou identitou volajícího, tak se hned díval kolem sebe a hlavně na lidi, kteří měli v ruce mobilní přístroj. Jednoho dne tento pocit vygradoval natolik, že své známé, kterou začal podezírat, vzal její mobilní přístroj a nahlížel do historie

volání, psaní a prohlížení internetových stránek. Za toto počínání se pak známé omluvil. Nebyl den, aby nepřemýšlel nad tím, kdo se tohoto může dopouštět. Manželka pana S. po výměně svého telefonního čísla žádné nevyžádané SMS ani prozvánění se skrytou identitou volajícího již neměla.

Další zajímavostí bylo, že policejní orgán pracoval i s další kriminalistickou verzí, že se tohoto jednání dopouští nějaký člen rodiny, a to z následujících důvodů. Zjištěná právnická osoba byla totiž rodinná společnost. Jednalo se o rodinu manželky pana S., ve které byly jisté neshody vůči panu S. Další skutečností byl fakt, že manželé S. mají rodinný dům vedle domu s těmito rodinnými příslušníky. Ze zjištěných IP adres a následně jejich poskytovatelů byla vedle O2 Czech Republic, a.s. zjištěna další společnost, která je poskytovatelem internetových služeb. Ze zjištěného výpisu této společnosti bylo zjištěno, že mimo jiných uživatelů, byl vždy připojen i pan S., který má u této společnosti sjednanou smlouvu na domácí internet. Wi-Fi signál domácího routeru však dosahuje větší vzdálenosti a mohl tak být právě využit některým rodinným příslušníkem z vedlejšího domu. Po pečlivějším a opětovném prostudování výpisu společnosti O2 Czech Republic, a.s., byly policejním orgánem již zjištěny skutečnosti, které byly uvedeny a tato verze byla následně vyloučena.

Vzhledem ke skutečnostem, že se jednalo o citlivý případ, a zvláště pak jakým způsobem byl ukončen, nebyl rozhovor s panem S. ani s jeho manželkou uskutečněn.

II. Rozhovor s panem Lukášem

1. Jaké byly Vaše pocity při obdržení prvních SMS zpráv?

„Mé pocity byly smíšené, netušil jsem, o co a o koho jde.“

2. Měl jste tušení, kdo a proč Vám tímto způsobem vyhrožoval?

„Tušení jsem neměl, a o koho se jednalo taktéž ne. Jisté náznaky směřovaly k určitému muži, kdy jsem si uvědomil, že jsem ho znal, protože ve stejném vchodu, ve kterém bydlel, bydlela i má babička s dědou. Takže, když jsem se s ním někdy potkal na chodbě, tak jsme se pozdravili. Samozřejmě toto bylo před uvedeným obtěžováním z jeho strany. Toto se po mém oznámení na Policii ČR i potvrdilo.“

3. Svěřil jste se někomu ohledně počátečního vyhrožování podezřelého, popř. komu a jak?

„Nesvěřil jsem se nikomu. Říkal jsem si, že se musí jednat o omyl. I dotyčnému jsem to v prvních SMS zprávách napsal.“

4. Proč jste již první útoky neohlásil na Policii ČR?

„Neohlásil jsem to, protože jsem si říkal, že je to nedorozumění a brzy to ustane.“

5. Po zjištění totožnosti podezřelého, cítil jste úlevu, že alespoň víte, o koho se jedná?

„Úlevu jsem necítil, protože jsem z doslechu slyšel, co je dotyčný zač, že je problémový a již měl mít nějaké záznamy v rejstříku trestů.“

6. Zjistil jste důvod, proč se takto podezřelý choval konkrétně k Vaší osobě?

„Nezjistil. Nějak to nebylo ani možné. V zasílaných SMS zprávách dotyčný muž ani nikdy nenapsal důvod jeho výhrůžek.“

7. Jak se změnil Váš život od chvíle neustávajících útoků do ukončení věci soudem?

„Život se mi změnil pouze v tom, že jsem začal být více obezřetný. Jeden čas se mi i zdálo, že se s dotyčným nějak podezřele častěji potkáváme. Mohlo se jednat pouze o náhodné setkání, ale v té době jsem byl v tomto ohledu trochu více paranoidní.“

8. V jakém momentu celého průběhu uvedeného obtěžování jste měl největší strach o svůj život a zdraví?

„Největší strach jsem měl asi nějak hned ze začátku, kdy mi bylo vyhrožováno a výhrůžky se začaly projevovat i na ničení majetku, který s mou osobou mělo spojitost. Nebyl to ani takový strach, jako spíše pocit nejistoty a bezmocnosti, protože nevíte, čeho jsou takoví lidé schopni.“

9. Měl jste strach pouze o svůj život a zdraví? Pokud ne, o koho dalšího?

„Je pravdou, že mnohem větší strach jsem měl spíše o svoji rodinu, ačkoliv bylo vyhrožováno pouze mě.“

10. Uvažoval jste o vyhledání psychologické pomoci?

„Neuvažoval.“

11. Byl jste s prací Policie ČR spokojen?

„S prací Policie ČR jsem byl maximálně spokojený. Policisté, kteří se na celé věci podíleli, udělali pro mě a moji rodinu vše, co jen šlo. Psychicky mi to hodně pomohlo. Věděl jsem, že se na ně mohu se vším obrátit. Nejspíše jsem měl tuto důvěru i z toho důvodu, že profesně se s policisty jako hasič z povolání často stýkám.“

III. Rozhovor s paní Jiřinou

1. Jaké byly Vaše pocity při obdržení prvních SMS zpráv?

„Mé pocity byly velmi smíšené, zprvu jsem to brala jako vtip, později už mi to začínalo vadit a obtěžovat.“

2. Měla jste tušení, kdo a proč Vám dotyčný takto píše?

„Zpočátku ne, později po osobním setkání už jsem věděla, o koho jde (pouze vzhledem, ne jménem), ale netušila jsem důvod jeho psaní.“

3. Svěřila jste se někomu ohledně těchto SMS zpráv, popř. komu a jak?

„Později po pár týdnech jsem se svěřila své kamarádce a sestřenici, pak i známému, který pracuje u Policie ČR. Ukázala jsem jim přijaté SMS zprávy.“

4. Nebála jste se osobní schůzky s dotyčným mužem?

„Poprvé určitě ne, jen tam byla nejistota, co si od té schůzky slibuje, později už jsem začínala mít obavy z toho, co se děje a kam až je schopen zajít.“

5. Jaký jste měla dojem z této osobní schůzky?

„Dojem byl velmi nepříjemný, jelikož jsem z rozhovoru s ním zjistila, že o mě ví téměř vše a to včetně soukromých věcí.“

6. V jaké chvíli jste dostala strach, respektive co bylo tím impulsem, který ve Vás dotyčný muž vyvolal, že jste šla učinit oznámení na Policii ČR?

„Oznámení jsem učinila poté, co jsem zjistila, že se dotyčný pohyboval v našem domě a jakmile se SMS zprávy začaly stupňovat, především obsahově byly zprávy čím dál tím dotěrnější.“

7. Cítila jste úlevu, když Policie ČR zjistila totožnost dotyčného muže?

„Ano rozhodně. V té chvíli se mi velmi ulevilo, jelikož i SMS zprávy konečně přestaly chodit a to včetně dalších nevyžádaných kontaktů s dotyčným.“

8. Jak byste zhodnotila celkově chování dotyčného muže k Vaší osobě?

„Zpočátku jsem v tom nic moc neviděla, až po atakování SMS zpráv a jejich obsahu se mi na jeho chování zdálo být něco v nepořádku.“

9. Jak se změnil Váš život od chvíle prvních SMS zpráv, po SMS zprávy zasílané po osobní schůzce?

„Život se mi změnil v tom, že jsem se stále cítila pod dohledem někoho cizího. Kam jsem se hnula, věděl téměř vždy, kde jsem.“

10. S odstupem času můžete říci, že jste opravdu neměla strach o svůj život a zdraví nebo o život a zdraví svých blízkých?

„Strach o život jsem necítila, spíše mi to bylo hrozně nepříjemné. O rodinu jsem se nebála, útoky vždy mířily směrem k mé osobě.“

11. Byla jste spokojena s prací Policie ČR a vyhodnocení Vašeho případu jako přestupek proti občanskému soužití?

„Ano. Myslím si, že to svůj účel splnilo a postih byl dostatečný.“

12. Víte, že v české právní úpravě, v trestním zákoníku, existuje trestný čin nebezpečné pronásledování a víte, co tento trestný čin znamená?

„Něco málo o tom vím, jen netuším, zda tento můj případ je možné takto nazývat – trestný čin.“

13. Víte, že ve Vašem případě mohla být věc kvalifikována jako zmíněný trestný čin?

„To opravdu nevím, s těmito záležitostmi nemám zkušenosti, stalo se mi to poprvé.“

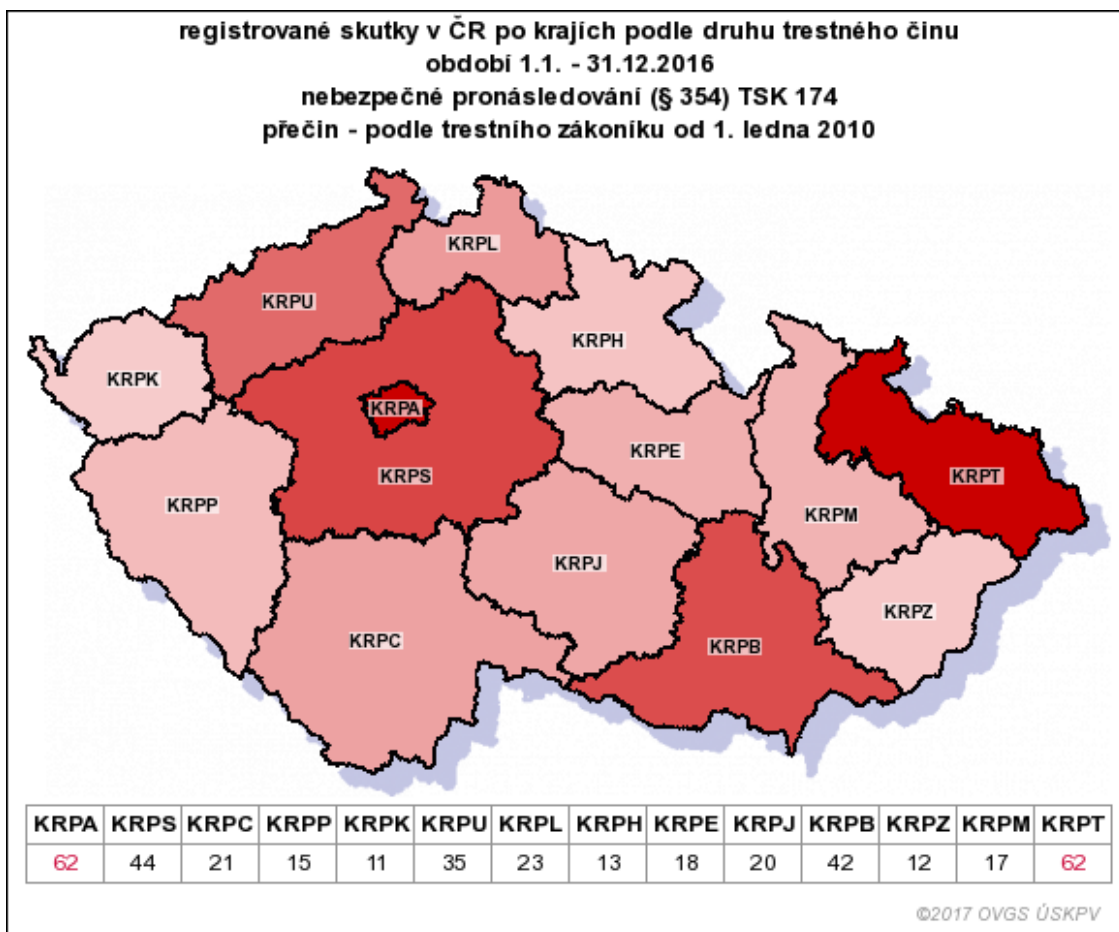
14. Přesto jste s právní kvalifikací Policie ČR tedy spokojena?

„Ano. V tomto mém případě jsem spokojena, děkuji.“

IV. Zpracovaná statistika registrovaných skutků na území ČR v období od 01. 01. 2016 do 31. 12. 2016 doplněná rozdělením stíhaných osob podle pohlaví a věku

Stíhané osoby podle pohlaví a věku v ČR v období od 01. 01. 2016 do 31. 12. 2016			
	Muž	Žena	celkem
Nezletilí (do 14 let vč.)	1	1	2
Mladiství (15-17 let)	2	0	2
Děti celkem (do 17 let vč.)	3	1	4
18-19 let	4	1	5
20-29 let	57	3	60
30-39 let	105	5	110
40-49 let	69	10	79
49-59 let	35	4	39
60 let a starší	11	3	14
Dospělí 18 a starší celkem	279	26	305
Celkem	282	27	309

Zdroj: http://10.73.94.250/essk/sestavy/osoby_p02vek.php (intranet MV)

Zdroj: <http://10.73.94.250/essk/sestavy/skutky.php?polozka=t03> (intranet MV)

Vysvětlivky zkratk:

KRPA – KŘP hl. m. Prahy

KRPS – KŘP Středočeského kraje

KRPC – KŘP Jihočeského kraje

KRPP – KŘP Plzeňského kraje

KRPK – KŘP Karlovarského kraje

KRPU – KŘP Ústeckého kraje

KRPL – KŘP Libereckého kraje

KRPH – KŘP Královehradeckého kraje

KRPE – KŘP Pardubického kraje

KRPJ – KŘP kraje Vysočina

KRPB – KŘP Jihomoravského kraje

KRPM – KŘP Olomouckého kraje

KRPT – KŘP Moravskoslezského kraje

KRPZ – KŘP Zlínského kraje

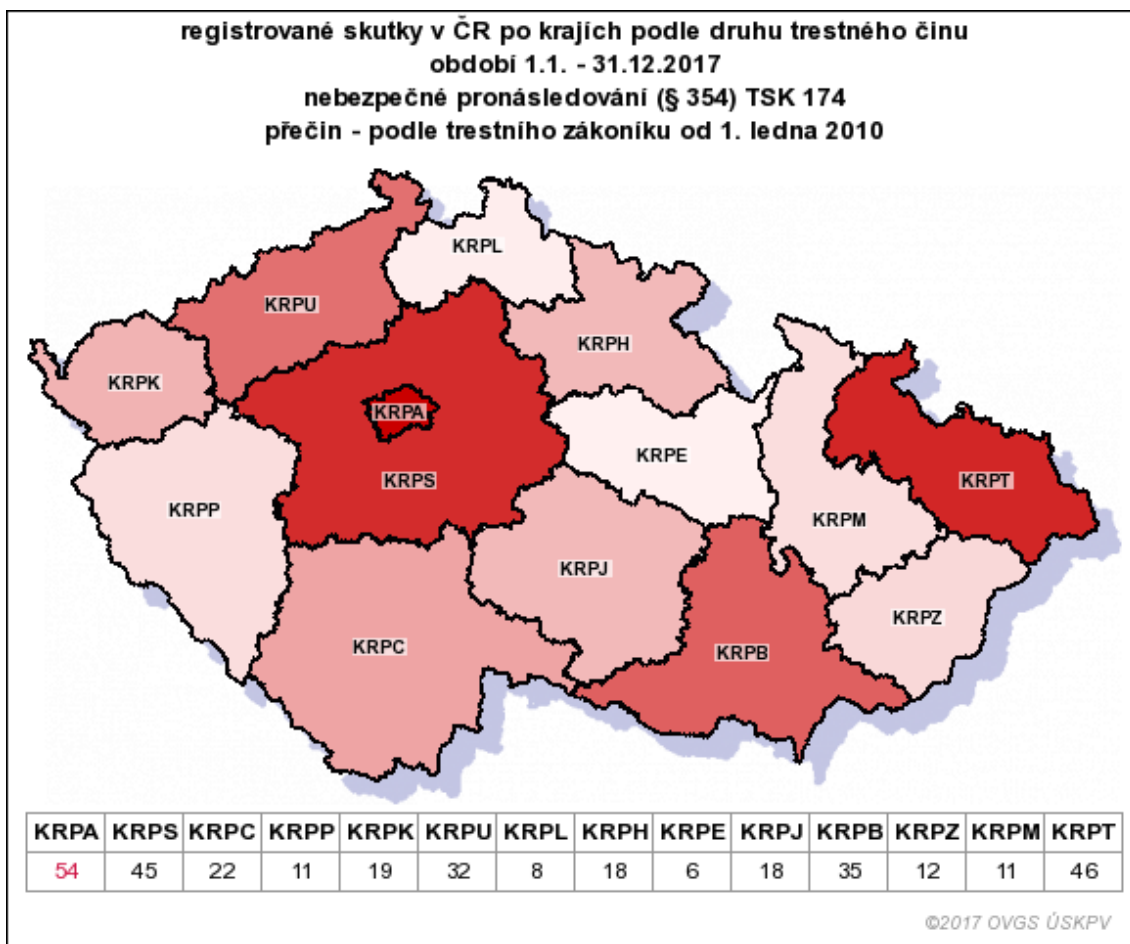
TSK – takticko-statistický kód

KŘP – Krajské ředitelství Policie

V. Zpracovaná statistika registrovaných skutků na území ČR v období od 01. 01. 2017 do 31. 12. 2017 doplněná rozdělením stíhaných osob podle pohlaví a věku

Stíhané osoby podle pohlaví a věku v ČR v období od 01. 01. 2017 do 31. 12. 2017			
	Muž	Žena	celkem
Nezletilí (do 14 let vč.)	1	0	1
Mladiství (15-17 let)	0	0	0
Děti celkem (do 17 let vč.)	1	0	1
18-19 let	0	0	0
20-29 let	52	6	58
30-39 let	78	2	80
40-49 let	83	11	94
49-59 let	22	6	28
60 let a starší	7	1	8
Dospělí 18 a starší celkem	241	26	267
Celkem	242	26	268

Zdroj: http://10.73.94.250/essk/sestavy/osoby_p02vek.php (intranet MV)

Zdroj: <http://10.73.94.250/essk/sestavy/skutky.php?polozka=t03> (intranet MV)

Vysvětlivky zkratk:

KRPA – KŘP hl. m. Prahy

KRPS – KŘP Středočeského kraje

KRPC – KŘP Jihočeského kraje

KRPP – KŘP Plzeňského kraje

KRPK – KŘP Karlovarského kraje

KRPU – KŘP Ústeckého kraje

KRPL – KŘP Libereckého kraje

KRPH – KŘP Královehradeckého kraje

KRPE – KŘP Pardubického kraje

KRPJ – KŘP kraje Vysočina

KRPB – KŘP Jihomoravského kraje

KRPM – KŘP Olomouckého kraje

KRPT – KŘP Moravskoslezského kraje

KRPZ – KŘP Zlínského kraje

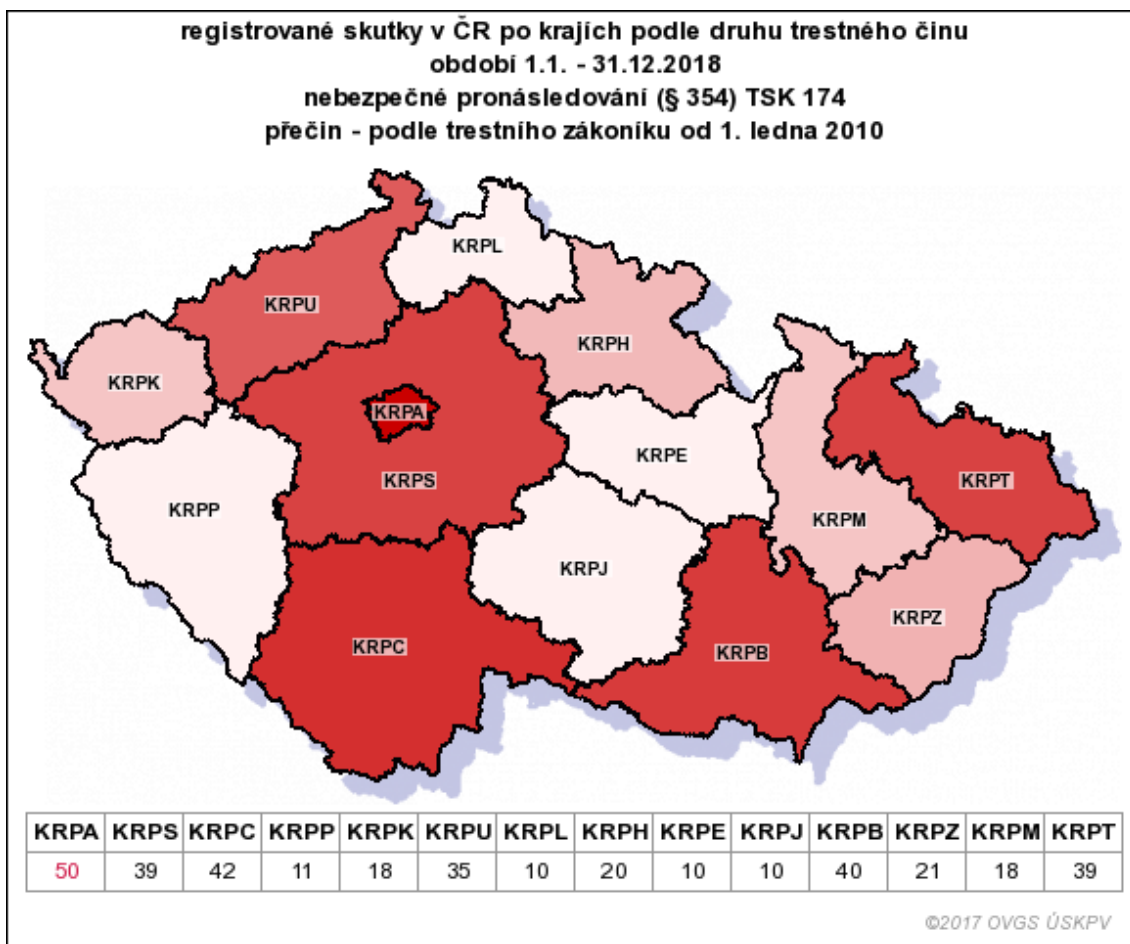
TSK – takticko-statistický kód

KŘP – Krajské ředitelství Policie

VI. Zpracovaná statistika registrovaných skutků na území ČR v období od 01. 01. 2018 do 31. 12. 2018 doplněná rozdělením stíhaných osob podle pohlaví a věku

Stíhané osoby podle pohlaví a věku v ČR v období od 01. 01. 2018 do 31. 12. 2018			
	Muž	Žena	celkem
Nezletilí (do 14 let vč.)	1	0	2
Mladiství (15-17 let)	1	1	2
Děti celkem (do 17 let vč.)	3	1	4
18-19 let	6	1	7
20-29 let	49	4	53
30-39 let	78	8	86
40-49 let	78	8	86
49-59 let	25	2	27
60 let a starší	8	1	9
Dospělí 18 a starší celkem	244	24	268
Celkem	247	25	272

Zdroj: http://10.73.94.250/essk/sestavy/osoby_p02vek.php (intranet MV)

Zdroj: <http://10.73.94.250/essk/sestavy/skutky.php?polozka=t03> (intranet MV)

Vysvětlivky zkratk:

KRPA – KŘP hl. m. Prahy

KRPS – KŘP Středočeského kraje

KRPC – KŘP Jihočeského kraje

KRPP – KŘP Plzeňského kraje

KRPK – KŘP Karlovarského kraje

KRPU – KŘP Ústeckého kraje

KRPL – KŘP Libereckého kraje

KRPH – KŘP Královehradeckého kraje

KRPE – KŘP Pardubického kraje

KRPJ – KŘP kraje Vysočina

KRPB – KŘP Jihomoravského kraje

KRPM – KŘP Olomouckého kraje

KRPT – KŘP Moravskoslezského kraje

KRPZ – KŘP Zlínského kraje

TSK – takticko-statistický kód

KŘP – Krajské ředitelství Policie